T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

MARKA DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI

GENÇ İSTİHDAMI KALKINMA AJANSLARI 2022-2023 TEMASI

2022 Yılı

Sanayide Verimlilik Dönüşümü

Faizsiz Kredi Desteği Programı
Başvuru Rehberi

Kocaeli | Sakarya | Düzce | Bolu | Yalova

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

MARKA DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI

GENÇ İSTİHDAMI KALKINMA AJANSLARI 2022-2023 TEMASI

T.C. DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI

SANAYİDE VERİMLİLİK DÖNÜŞÜMÜ FAİZSİZ KREDİ DESTEĞİ PROGRAMI

BAŞVURU REHBERİ

2022

Referans No: TR42/22/FKD

KAYS Üzerinden Son Başvuru Tarihi-Saati: 18 Kasım 2022 - 23.59

Taahhütnamenin Teslim Tarihi-Saati: 25 Kasım 2022 - 17.00

Başvurular 12 Eylül 2022 tarihinden itibaren alınmaya başlanacaktır.

İçindekiler

01 Tanımlar
04 Künye
06 Gerekçe
12 Amaç / Öncelikler
14 Mantıksal Çerçeve
15 Kurallar
21 Başvuru ve İşlemler
26 Başvuru Değerlendirme
30 Sözleşme
33 Göstergeler
34 Ekler

MARKA Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak

Asgari: 750.000 TL
Azami: 2.500.000 TL

Uygunluk Koşulları

Programa KOBİ statüsündeki işletmeler başvuru yapabileceklerdir.

Başvuruların Alınması İçin Son Tarih

Başvuruların elektronik ortamda alınması için son tarih 18.11.2022 saat 23.59'dur.

Bildirimin İçeriği

Ajansın bir başvuruyu reddetme ya da destek vermeme kararı nihaidir.

TANIMLAR

Ajans: T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı

Aracı Kuruluş: Ajans ile yapılacak protokolün tarafı olan ve başvurusu uygun bulunan işletmelere kredi tahsisi yapacak olan banka olarak Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı

Aynî Katkı: Projenin uygulamasını kolaylaştırmak veya kalitesini artırmak amacıyla projeye başvuru sahibi, proje ortağı veya iştirakçi tarafından yapılacak olan, parasal nitelikte olmayan ve eş finansman olarak değerlendirilmeyen arazi, mal, malzeme, iş gücü, makine ve ekipman katkısı

Bakanlık: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Başvuru Rehberi: Ajans tarafından başvuru sahipleri için hazırlanan, destekten yararlanabilecek gerçek ve tüzel kişileri, başvuruda bulunabileceklerde aranan şartları, başvuru ve yararlanma şekil ve şartlarını, desteklenecek faaliyet alanları ve proje konularını, destekten karşılanabilecek uygun maliyetleri, seçim ve değerlendirme kriterlerini, eş finansman yükümlülüklerini, standart başvuru belgelerini ve diğer gerekli bilgileri açıklayan rehber belge

Başvuru Sahibi: Mali destek almak üzere Ajansa proje başvurusunda bulunan gerçek veya tüzel kişi

Bölge Planı: Doğu Marmara 2014-2023 Bölge Planı

Değerlendirme Komitesi: Proje başvurularının başvuru rehberinde belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli değerlendirme ve kontrollerini yapan ve bunları raporlayan komite

Destek Yönetimi Kılavuzu (DYK): Ajanslarla karşılıklı etkileşim halinde Bakanlık tarafından hazırlanan ve Ajansın sağlayacağı destekler ile bunların izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik temel ilke ve kuralları, iş akış ve tanımlarını, raporlama usul ve esaslarını, destek yönetimi sürecinde kullanılan ilgili belge ve formların standartlarını, tip sözleşme formatını, bilgi sistemlerinin ve veri tabanlarının kullanımını ve gerekli diğer hususları belirleyen el kitabı

Faizsiz Kredi Desteği: Faizsiz Kredi Desteği Programı kapsamında Ajans ile yararlanıcı arasında imzalanan protokol çerçevesinde, ilgili aracı kuruluşlardan alınacak krediler karşılığında ödenecek faizsiz kredi giderlerinin Ajans tarafından karşılanması

Genel Sekreter: Ajansın icra makamı olan Genel Sekreterliğin üst yöneticisi

İzleme: Sözleşmeleri imzalanarak uygulama aşamasına geçmiş proje ve faaliyetlerde öngörülen amaç ve hedeflere ulaşılmasına yardımcı olmak, uygulamanın belirlenen ilke ve kurallara, usul ve esaslara ve sözleşme hükümlerine uygun yürümesini sağlamak, riskleri önceden tespit ederek düzeltici ve önleyici tedbirleri almak ve denetim faaliyetlerinin yapılabilmesini sağlayacak bilgilerin kayda geçmesini sağlamak üzere yürütülen, tarafsız yönlendirme ve takip faaliyeti

Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS): Ajanslar arası uygulama birliğini sağlamak amacıyla Ajansların; yatırım destekleme, proje destekleme, çalışma programı, bütçe, muhasebe, insan kaynakları, performans ölçme faaliyetleri ile ilgili ve ilişkili gerçek ve tüzel kişilerin ihtiyaç duyulan veri ve bilgilerinin muhafaza edildiği, veri tabanı başta olmak üzere iş ve işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesine imkân veren merkezi yönetim bilgi sistemi

Kalkınma Planı: On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)

Kredi Uygunluk Belgesi: Aracı Kuruluştan alınan başvuru sahibinin kredibilitesini gösteren belge

KOBİ (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler): Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik uyarınca tanımlanmış ekonomik birim ya da girişimler

Mali Destek: Desteklenecek proje veya faaliyetlerin gider bütçelerinin, belirlenecek oranlarda Ajans tarafından karşılanması amacını güden nakdi ödeme

Menfaat İlişkisi: Proje veya faaliyetin hazırlığı, değerlendirilmesi, seçimi, onayı, teknik açıdan desteklenmesi ve izlenmesi ile diğer aşamalarında görev alanların görevlerinin gizliliğini veya tarafsızlığını etkileyebilecek her türlü durum

Nihai Rapor: "Proje Uygulama Rehberi"nde öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yararlanıcı tarafından proje uygulama süresinin sonunda sunulan rapor

Program: 2022 Yılı Sanayide Verimlilik Dönüşümü Faizsiz Kredi Desteği Programı

Proje: Mali destekten yararlanmak üzere Ajansa sunulan belli bir amaca odaklanmış, bütçesi ile bütünlük arz eden, belirli süreli ve düzenli faaliyetler bütünü

Proje Hesabı: Mali desteğe hak kazanan yararlanıcı tarafından projeye özel olarak açılan, Ajans tarafından sağlanan mali desteğin ve sözleşmede belirtilmesi halinde yararlanıcı eş finansmanının aktarıldığı banka hesabı

Projede Görev Alan Kilit Personel: Projenin uygulanmasından doğrudan sorumlu olan yönetici, koordinatör, bunların yardımcıları ile idari ve mali işlerden (teknik uzman, muhasebeci vb.) sorumlu personel

Sıkça Sorulan Sorular (SSS): Potansiyel başvuru sahiplerinin mali destek programları hakkında yaygın olarak bilgi talep ettikleri soruların cevaplarının yer aldığı ve Ajansın internet sayfasında yayınladığı soru ve cevaplar dizisi

Sonuç Odaklı Program: Stratejik olarak belirlenmiş kalkınma hedeflerini yakalamak üzere, belirli bir sektör, tema veya mekânda kalkınma sonuçları elde etmek amacıyla alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri içeren, nitelikli analize dayanan, ilgili kurumlarla iş birliği halinde hazırlanan, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olan orta vadeli (tercihen 3 yıllık) programlar

Sözleşme: Ajans ile yararlanıcı arasında imzalanan, destekten yararlanma ilke ve kurallarını, ödeme usul ve esaslarını, tarafların hak ve yükümlülüklerini ve bu yükümlülüklerin ihlalinin sonuç ve müeyyidelerini düzenleyen anlaşma ve ekleri

Sözleşme Makamı: Yararlanıcı ile sözleşme imzalamaya yetkili kurum/kuruluş (T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı)

Temsil ve İlzama Yetkili Kişi: Kurum, kuruluş ya da işletmeyi mali, hukuki, ticari ve idari konularda üçüncü kişilere karşı doğrudan tabi olunan mevzuat veya kuruluş/ana sözleşmesi veya bunların yetkili kıldığı organca alınan; tutar, süre, imza ve konu ile sınırlandırabilecek karar gereğince muteber bir yükümlülük, taahhüt ve borç altına sokabilecek hukuki tasarruf yetkisine sahip kişi/kişiler

TR42 Düzey 2 Bölgesi: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması'na göre Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova illerinden oluşan bölge

Usulsüzlük: Proje uygulama sırasında veya öncesinde; gerçeğe aykırı, yanlış veya yanıltıcı bildirimde bulunmak, hile ve sahtecilik yapmak ve Kalkınma Ajanslarının tabi olduğu mevzuatta belirtilen ilke ve kurallara aykırılık teşkil edecek bir şekilde sözleşme ilişkisini ihlal eden eylem ve davranışlar

Yararlanıcı: Program kapsamında Ajanstan destek almaya hak kazanan başvuru sahibi gerçek veya tüzel kişi

Yerli Malı Belgesi: Sanayi Sicil Raporları ve Kapasite Raporları göz önünde bulundurularak Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne bağlı oda ve borsalar tarafından yerli üreticilere verilen ve ilgili ürünün yerli malı olduğunu gösteren belge

SANAYİDE VERİMLİLİK DÖNÜŞÜMÜ FAİZSİZ KREDİ DESTEĞİ PROGRAMI KÜNYESİ

Programın Adı	Sanayide Verimlilik Dönüşümü - Faizsiz Kredi Desteği Programı
Referans Numarası	TR42/22/FKD
Başvuru Dönemi ve Son Başvuru Tarihleri	**İlan Tarihi:** 07 Eylül 2022 **Projenin KAYS Girişi ve Onayı için Son Tarih:** 18 Kasım 2022 **Taahhütnamenin Ajans'a Teslimi İçin Son Tarih:** 25 Kasım 2022
Amaç	TR42 Bölgesi'ndeki imalat sanayinin verimlilik ve sürdürülebilirlik temelinde rekabet güçlerinin artırılmasına yardımcı olacak ürün-hizmet sağlayıcısı firmaların güçlendirilmesi ve dijital/yeşil dönüşüm uygulamalarının yaygınlaştırılması
Öncelikler	**Öncelik I - Dijital Dönüşüm** **A)** Belirlenen alanlarda geliştirilmiş dijital dönüşüm teknolojilerinin üretimine yönelik altyapıların güçlendirilmesi, ticarileştirilmesi ve ihracatına yönelik yatırımların desteklenmesi: • Büyük Veri • Nesnelerin İnterneti ve Sensör Teknolojileri • Endüstriyel Robot Teknolojileri • ArtırılmışGerçeklik/Sanal Gerçeklik Teknolojileri • Yapay Zekanın İmalat Sanayinde Kullanımı • Siber Güvenlik • Akıllı Otomasyon Sistemleri **B)** Belirtilen alanlardaki ürün ve hizmetlerin kullanımı yoluyla orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyi ürünlerin üretim miktarı ve üretim süreçlerinde verimliliğin artırılmasına yönelik dijitalleşme yatırımlarının desteklenmesi **Öncelik 2 - Yeşil Dönüşüm** **A)** Çevresel sürdürülebilirlik ve iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında imalat sanayi firmalarının üretim süreçlerinin Avrupa Yeşil Mutabakatının gereksinimleriyle uyumlaştırılmasına katkı sağlayacak teknolojilerin üretimi, ticarileştirilmesi ve ihracatına yönelik yatırımların desteklenmesi • İklim Değişikliği, Karbon Salınımı ve Sera Gazı Emisyonlarının Düzenlenmesi • Temiz Üretim ve Döngüsel Ekonomi • Yenilenebilir Enerji • Sürdürülebilir Tarım • Enerji Verimliliği • Endüstriyel Simbiyoz **B)** Belirtilen alanlardaki ürün ve hizmetlerin kullanımı yoluyla orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyi ürünlerin üretiminde çevresel sürdürülebilirliğin güçlendirilmesine yönelik yatırımların desteklenmesi

Program Bütçesi	20.000.000 TL
Asgari ve Azami Destek Tutarları	Asgari: 750.000 TL Azami: 2.500.000 TL
Uygulama Süresi	Azami I2 ay (Proje sözleşmesinin imzalanması ile başlar.)
Kredi Vadesi	İlk 6 ayı geri ödemesiz olmak üzere 30 Ay
Ödeme Dönemleri	İlk 6 ay sonrası dönemde 24 eşit taksit
Uygun Başvuru Sahipleri	• KOBİ Statüsündeki İşletmeler Başvuru sahibi firmanın başvuru tarihi itibarıyla kurulmuş, tescil edilmiş olması ve merkez ya da şubesinin (faaliyet/üretim yerinin) Ajansın faaliyet gösterdiği TR42 Düzey 2 Bölgesi'nde kayıtlı olması gerekmektedir.
Ortak ve İştirakçiler	Program kapsamında sunulacak projelerde ortak ve iştirakçi yer almayacaktır.
Başvuru ve Destek Sayısı	Başvuru sahipleri, bu program kapsamında Doğu Marmara Kalkınma Ajansı'na en fazla "iki" (2) projesi için başvuruda bulunabilir, aynı kurumun en fazla I (bir) projesi desteklenir.
Önemli Notlar	• Başvurular sadece KAYS (Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi) üzerinden yapılacaktır. Ajans talep etmedikçe, taahhütname dışında sözleşme aşamasına kadar Ajansa herhangi bir matbu evrak teslim edilmeyecektir. • Faizsiz kredi desteğine ilişkin ödemeler, hiçbir surette ajans tarafından doğrudan yararlanıcıya yapılamaz, Ajans ile ilgili aracı kuruluş arasında yapılan protokol hükümleri çerçevesinde aracı kuruluşlar üzerinden gerçekleştirilir. • Yararlanıcıya sağlanacak faizsiz kredi desteğine ilişkin sözleşme Yararlanıcı ile Ajans arasında, kredi kullanımına ilişkin sözleşme ise ilgili Aracı Kuruluş ile Yararlanıcı arasında imzalanacaktır. • Aracı Kuruluş, Kredibilite Değerlendirmesi uygun görülen ve kendisine kredi limiti tahsis edilen Yararlanıcılara kredi kullandırıp kullandırmamakta serbesttir. Aracı Kuruluşun Ajansa verdiği Kredi Uygunluk Belgesi kredi kullandırılmasına ilişkin bir taahhüt anlamında olmayıp sadece bir ön değerlendirme niteliği taşımaktadır. Kredinin kullanılamaması durumunda yararlanıcı destekten faydalanamaz. • Proje kapsamında gerçekleştirilecek yatırım sonucu ortaya çıkacak ürün veya hizmetin piyasada talep gördüğü veya sipariş edildiğine ilişkin belgeler sunabilen başvuru sahiplerine değerlendirme aşamasında ek puan verilecektir.

I. SANAYİDE VERİMLİLİK DÖNÜŞÜMÜ FAİZSİZ KREDİ DESTEĞİ PROGRAMI

I.I. Programın Gerekçesi

Ülkemizin ekonomik kalkınma düzeyini ve refahını artırmanın yolu, ürettiğimiz ürünlerin küresel piyasalarda rekabet gücünün artırılmasından geçmektedir. Küreselleşmenin yarattığı şiddetli rekabet ortamında dünya ekonomisinden daha fazla pay alma konusundaki çabaların başarısını belirleyen temel unsur; bilgi üretmek ve üretilen bu bilgiyi katma değeri yüksek ürünlere, hizmetlere ve yöntemlere dönüştürebilmektir. Mevcut durumda TÜİK verileri incelendiğinde; 2020 yılında ülkemizin ihraç ettiği ürünlerin teknoloji düzeyine ilişkin bilgiler, yüksek teknoloji ürünlerinin ihracat kompozisyonumuzun yalnızca %4,3'ünü oluşturduğunu göstermektedir.

Ülke genelinde "düşük", "düşük-orta" ve "orta-ileri" teknoloji düzeylerindeki ihracatın birbirine yakın olduğu görülmektedir. TR42 Bölgesi'nde ise ağırlıklı olarak "düşük-orta" ve "orta-ileri" teknoloji düzeylerindeki ihracat oranlarının Türkiye ortalamasına göre daha yüksek bir pay aldığı görülmektedir. Açıklamalara ilişkin veriler aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Teknoloji Düzeylerine Göre TR42 Bölgesi ve İlleri ile Türkiye Geneli İhracat Oranları (%), (2015 ve 2020 yılları karşılaştırmalı)

İHRACAT (%)	Düşük Teknolojili		Düşük-Orta Teknolojili		Orta-İleri Teknolojili		İleri Teknolojili	
	2015	2020	2015	2020	2015	2020	2015	2020
Kocaeli	7,5	7,72	65,4	58,19	26,2	33,11	0,9	0,98
Sakarya	5,4	2,62	9,8	5,29	84,4	91,79	0,4	0,30
Düzce	33,8	41,20	29,0	17,00	36,9	41,67	0,2	0,12
Bolu	63,8	53,44	32,1	41,14	3,5	4,46	0,6	0,96
Yalova	2,12	1,41	95,91	95,22	1,47	2,82	0,50	0,54
TR42	7,8	6,7	54,3	40,5	37,0	52,1	0,8	0,7
Türkiye	35,0	24,6	29,5	31,0	31,8	40,1	3,7	4,3

Teknoloji düzeylerine göre TR42 Bölgesi'nin ithalat oranlarına bakıldığında ihracat oranlarına benzer şekilde ağırlıklı ortalamanın "düşük-orta" ve "orta-ileri" teknoloji seviyelerinde gerçekleştiği görülebilir. Bununla birlikte ülke ithalatında ileri teknoloji ürünlerin payı dikkat çekicidir.

Teknoloji Düzeylerine Göre TR42 Bölgesi ve İlleri ile Türkiye Geneli İthalat Oranları (%), (2015 ve 2020 yılları karşılaştırmalı)

İTHALAT (%)	Düşük Teknolojili		Düşük-Orta Teknolojili		Orta-İleri Teknolojili		İleri Teknolojili	
	2015	2020	2015	2020	2015	2020	2015	2020
Kocaeli	6,5	5,10	49,4	46,31	41,8	45,55	2,2	3,05
Sakarya	5,9	1,23	11,5	14,33	71,4	71,58	11,2	12,86
Düzce	40,0	22,72	19,3	11,47	38,2	64,89	2,5	0,93
Bolu	54,7	44,90	7,2	8,88	27,0	44,46	11,1	1,76
Yalova	4,3	3,06	25,6	12,92	64,5	80,41	5,6	3,61
TR42	7,3	4,8	43,3	36,7	45,9	53,3	3,5	5,2
Türkiye	13,5	6,6	26,5	35,1	44,3	43,0	15,7	15,4

Katma değerli üretim yapabilme ve yenilikçi ürün geliştirme yönündeki çabalarının merkezinde araştırma-geliştirme çalışmaları bulunmakla birlikte inovasyon çalışmaları ülkemizin üretim ve ihracat performansını artıracak tek bileşen değildir. Yenilikçi ürün ve hizmet geliştirme kapasitesinin yanında, imalat sanayinin verimliliğini artıracak yenilikçi üretim sistemlerine geçişi sağlayacak dönüşüm süreci ve bu dönüşüm sonrası üretim süreçlerinde sürdürülebilirliğin sağlanması konunun diğer önemli boyutları olarak ön plana çıkmaktadır. On Birinci Kalkınma Planı'nda sunulan bulgulara göre sürdürülebilir büyüme yapısı için verimlilik artışları önemini korumaktadır. Onuncu Kalkınma Planı döneminde büyümeye sermaye stokunun katkısı yüzde 57,2, istihdamın katkısı yüzde 39,9 olarak gerçekleşirken, toplam faktör verimliliğinin (TFV) katkısı ise yüzde 3 olmuştur. Üretimde Verimlilik artışına yönelik olarak yönetim ve organizasyon kültüründeki dönüşüm ile üretim ve operasyon süreçlerinin çeşitli aşamalarında bilgi teknolojileri kullanımına geçiş çalışmaları dijital dönüşüm başlığı altında ele alınmaktadır. Avrupa Yeşil Mutabakatı ile hızlanan sürdürülebilirlik konusundaki çalışmalar ise Sanayide Verimlilik Dönüşümü Faizsiz Kredi Desteği Programı kapsamında yeşil dönüşüm başlığı altında değerlendirilecektir.

Sanayinin dijital dönüşümü kamunun ve özel sektörün iş yapma pratikleri, ürün ve hizmet geliştirme, üretim ve operasyon süreçleri, organizasyon yapılarında son derece hızlı değişiklikler yaratmaktadır. Bu değişimin verimlilik artışı yoluyla ciddi rekabet artışları sağlayacağı, talep edilen işgücü niteliklerini kökten değiştireceği de değerlendirildiğinde ülkemizdeki kamu kurumları ve özel sektör firmalarının da bu değişime ayak uydurma konusundaki aciliyet net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Dünya genelinde son 20 yıldaki trendler incelendiğinde teknoloji üreten, satan ve karar verme süreçlerinde organize edilmiş verileri etkin bir şekilde kullanabilen firmaların dünyanın en büyük firmaları haline gelebildiği görülmektedir. Ülkemiz ekonomisinin unsurları da bu değişimin etkilerinden ari değildir.

Küresel Üretim Maliyetlerine ilişkin yapılan bir çalışmada ülkemizin iş gücü maliyetleri açısından avantajlı olduğu ifade edilmektedir. Ancak sanayide hedeflenen dijital dönüşüm Avrupa ülkeleri ve Amerika'da gerçekleştiğinde bu avantajın önemini yitirebileceği vurgulanmaktadır. Raporda kullanılan küresel üretim endeksine göre Türkiye, 98 ortalama birim maliyet ile üretim yaparken; ABD 100, Almanya ise 121 ortalama birim maliyetle üretim gerçekleştirmektedir. Almanya Endüstri 4.0 ile beklediği %15-25 oranındaki verimlilik artışını sağladığında, Türkiye ile hemen hemen aynı birim maliyetle üretim yapabilecek konuma gelecektir (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2019).

Konuyla ilgili çeşitli çalışmalar ülkemizde çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren imalat sanayi firmalarının dijitalleşmenin önemi hakkında bilgi sahibi olduklarını, diğer yandan dijitalleşmenin gelecekte ortaya çıkaracağı muhtemel rekabet avantajlarını farkında olmadıklarını göstermektedir. Benzer şekilde ***firmalar bu çalışmalara ne şekilde başlayacakları ve dijitalleşme süreçlerini nasıl yürütecekleri konusunda da danışmanlık ve bu sürecin gerektirdiği yatırımları gerçekleştirme konusunda finansman desteğine ihtiyaç duymaktadırlar. Diğer yandan dijital dönüşüm çözümlerine ilişkin yerli ürün ve hizmet sağlayıcıların sayısının artması gerektiği görüşüne çeşitli değerlendirmelerde yer verilmektedir.***

On Birinci Kalkınma Planı

Dijital Dönüşüm kavramına, On Birinci Kalkınma Planı'nda Türkiye'nin rekabetçi üretim yapısını güçlendirerek verimlilik kazanımı sağlayabilmesi için seçilen öncelikli imalat sanayii sektörlerini kesen yatay politika alanları arasında "Hızlandırıcı Politikalar" başlığı altında yer verilmiştir. Dijital dönüşümün imalat sanayiinde hız, kalite ve esneklik gibi getirileri yükselterek önemli bir verimlilik artışına yol açmasının beklendiği ifade edilerek aşağıda belirtilen hedef ve politikalara yer verilmiştir. Bu hedef ve politikalardan bazılarının doğrudan destek programına konu başlıklarla ilişkili olduğu görülmektedir:

309.9. Kalkınma Ajansları destekleri yeniden yapılandırılarak kurumsallaşma, yenilik yönetimi, müşteri ilişkileri yönetimi, kurumsal kaynak planlaması, e-ticaret, dijital dönüşüm, dış ticaret ve yalın üretim, temiz üretim, enerji verimliliği ile endüstriyel simbiyoz gibi konulara öncelik verilecektir.

343. Dijital dönüşümün hızlandırılması yoluyla öncelikli sektörlerde üretkenliğin ve rekabet gücünün artırılması temel amaçtır.

345. Öncelikli sektörler başta olmak üzere sanayinin dijital dönüşümü sürecinde ihtiyaç duyulan akıllı ürün ve sistemlerin geliştirilmesi ve kullanımı sağlanacaktır.

345.2. Öncelikli sektörlerdeki dijital dönüşüm ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yerli ürün ve sistemlerin geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve ticarileştirilmesi amacıyla Dijital Dönüşüm Ürün Geliştirme Destek Programı uygulanacaktır.

345.3. Öncelikli sektörlerde faaliyet gösteren imalat sanayii firmalarının yerli ürün ve hizmet sağlayıcılarla işbirliği içerisinde geliştirecekleri dijital dönüşüm projeleri desteklenecektir.

345.6. Sanayi işletmelerinin siber güvenlik konusunda farkındalık ve yetkinlikleri artırılacak, fabrika ve tedarik zincirlerinde koruyucu güvenlik önlemleri alınacak, firmaların uçtan uca siber güvenliği periyodik olarak test edilecektir.

346.2. Teknoloji tedarikçileri, endüstriyel bulut platformu üzerinde sunulabilecek yapay zekâ, ileri veri analitiği, simülasyon ve optimizasyon, ürün yaşam döngüsü, üretim yönetim sistemleri gibi uygulama ve hizmetlerin geliştirilmesini sağlayacak şekilde teşvik edilecek, firmaların bu platformu kullanımı dijital dönüşüme yönelik destekler vasıtasıyla özendirilecektir.

2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2019 yılında yayınlanan 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi belgesinin sanayinin dijital dönüşümüne ilişkin bölümlerinde dijital dönüşümün sağlayacağı verimlilik artışının dönüşümü başarıyla uygulayabilecek ülkelere önemli bir rekabet avantajı sağlayacağı ifade edilmektedir. Aynı belgede çevreye duyarlılık ve sürdürülebilirlik önemli bir yer tutmaktadır. Stratejide konuyla ilgili şu hususlar öne çıkmaktadır:

- Kullanılmakta olan farklı değerlendirme yöntemleri incelenerek Türkiye modeli geliştirilecek, dijital dönüşüm teşvik sistemi ile entegre edilecektir.
- Yeşil üretim yaklaşımının sanayi politikaları ve uygulamalarımızda belirleyiciliği artırılacaktır. Bu doğrultuda, sanayi üretiminin çevreye etkilerini azaltmak amacıyla, özellikle OSB'lerdeki altyapı ve işletmelerin teknoloji yoğunluklu modernizasyonu ve temiz üretime dayalı yeni yatırımlar desteklenmeye devam edilecektir.
- Döngüsel Ekonomi kapsamında "Ekonomik Değerli Atık İzleme Sistemi" kurulması için Sanayi Sicil Bilgi Sistemi geliştirilecektir.
- Endüstriyel simbiyoz yenilik faaliyetlerinin yanında, yeni iş alanları yaratma potansiyeli ile girişimciliği ve bölgesel kalkınmayı da destekleyen bir yaklaşım olarak ortaya çıkmaktadır. "Türkiye için Yeşil OSB Çerçevesinin Geliştirilmesi Projesi" çerçevesinde Türkiye'de endüstriyel simbiyoz alanlarının yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, OSB'ler ve Endüstri Bölgeleri gibi ilgili paydaşların iş birliğiyle yürütülmeye devam edilecektir.

Dijital Türkiye Yol Haritası

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan Dijital Türkiye Yol Haritası belgesinin Bileşen 5 Kullanıcılar: Kullanıcıların Dijital Dönüşümünün Desteklenmesi başlığında da dijital dönüşüm destek programları ile imalat sanayi işletmelerinin dijitalleşme yolculuklarını kolaylaştıracak dijital dönüşüm yatırımlarının desteklenmesi tedbirlerine yer verilmektedir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı

2050 yılına kadar AB'yi net sera gazı emisyonlarının olmadığı ve ekonomik büyümenin kaynak kullanımından ayrıştırıldığı modern, kaynak açısından verimli ve rekabetçi bir ekonomiye sahip adil ve müreffeh bir topluma dönüştürmeyi amaçlayan yeni bir büyüme stratejisidir. Bu kapsamda Avrupa ekonomisi ve Avrupa Birliğinin partnerleriyle olan ticaretine konu malların üretim süreçlerinin iklimsel sürdürülebilirlik de dikkate alınarak dönüştürülmesini hedeflemektedir.

Mutabakat metninde belirtilen hedefler arasında bulunan başlıca unsurlar aşağıda listelenmektedir:

- Avrupa Birliğinin sera gazı emisyon azaltım hedeflerinin revize edilmesi
- Üretim sistemlerinde iklimsel sürüdürülebilirliğe yönelik çalışmaların hızlandırılması ve döngüsel ekonomi modeline geçiş amacıyla karbon fiyatlaması mekanizmalarının uygulanması
- Enerji üretiminin karbon salınımına sebep olan yöntemlerden arındırılması

Ülkemizin üretim yapısının da enerji, ulaşım, sanayi, finans, inşaat, tarım dahil AB ekonomisini yeniden şekillendirecek dönüşümün sonuçlarından etkilenmemesi mümkün görülmemektedir. Ülkemizin en önemli ticaret ve yatırım ortağı olan ve Gümrük Birliği kapsamında ileri bir bütünleşme tesis ettiğimiz AB ve Tek Pazar üzerinde dönüştürücü etkilere sahip olacak Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın, hem aday ülke statüsü hem Gümrük Birliği ortağı olarak Türkiye'nin AB'ye ticari entegrasyonu üzerinde önemli etkileri olması kaçınılmazdır (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2021). Diğer yandan dijital dönüşüme yönelik teknolojilerin, özellikle üretim sistemlerinin döngüsel ekonomiye geçişinin sağlanması noktasında Avrupa Yeşil Mutabakatı ile belirlenen hedeflere ulaşılması yolunda önemli bir araç olacağı değerlendirilmektedir.

Yeşil Mutabakat Eylem Planı

AB, Yeşil Mutabakat ile, ilerleyen dönemde tüm politikalarını yeşil dönüşüm temelinde şekillendirirken, ticaretinin yarısına yakınını AB ile gerçekleştiren ülkemizin, ticaret ve sanayi başta olmak üzere ilgili tüm alanlardaki politikalarına AB'nin atacağı adımları yakından takip ederek yön vermesi hem AB ile bütünleşmemizin sürdürülmesi ve derinleştirilmesi için bir gereklilik, hem de uluslararası rekabetçiliğimizin korunması için bir ihtiyaç olarak öne çıkmıştır (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2021).

Yeşil Mutabakat Eylem Planı; Türkiye ekonomisi ve sanayisinin yeşil dönüşümü, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümenin tesis edilmesinin yanı sıra, ülkemizin AB başta olmak üzere, üçüncü ülkelere ihracatında rekabetçiliğinin korunması ve güçlendirilmesi amacına yönelik bileşenler içermektedir. "Sınırda Karbon Düzenlemeleri" ve "Yeşil ve Döngüsel Bir Ekonomi" başlıkları altında destek programı konusuyla ilişkili aşağıdaki tedbirlere yer verilmektedir:

- 1.2.2. Ulusal karbon fiyatlandırma mekanizmasının uygulanmasının sektörler üzerinde yaratacağı ilave maliyetlere ve ekonomiye etkilerine yönelik çalışmalar yapılması ve bu bağlamda, AB ETS Devlet Yardımları Rehberi gibi, artan maliyetlere yönelik destek mekanizmalarının değerlendirilmesi
- 2.2.1. AYM'ye uyum ve yeşil üretimi destekleyecek ön plana çıkan teknolojilerin teknoloji ihtiyaç analizi ile belirlenmesi ve tespit edilen teknolojilerin geliştirilmesi /yaygınlaştırılması/ transferine yönelik çalışmaların yapılması
- 2.4.1. Arıtılmış atık suların kullanımının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması
- 2.8.1. 26 Düzey 2 Bölgesinde kurulu Kalkınma Ajansları tarafından bölgelerde yeşil ve döngüsel ekonomiye geçişi sağlamak amacıyla kaynak verimliliği çalışmaları yürütülmesi

Doğu Marmara 2014-2023 Bölge Planı

TR42 Doğu Marmara Bölgesi'nin sosyo-ekonomik kalkınmasını mekânsal olarak tanımlama ve kalkınma sürecini stratejik olarak programlama amacıyla hazırlanan Doğu Marmara Bölge Planı (2014-2023) üç ana gelişme ekseni üzerinde kurgulanmıştır:

- Eksen 1: Yaşanabilir Bölge
- Eksen 2: Rekabetçi Bölge
- Eksen 3: Öğrenen Bölge

Sanayide Verimlilik Dönüşümü Faizsiz Kredi Desteği Programı ile ilişkilendirilebilecek öncelik, hedef ve tedbirler aşağıda listelenmiştir:

Eksen 1: Yaşanabilir Bölge(YB):

Amaç 2: Çevresel Sürdürülebilirliği Sağlamak

- Araç YB8: Enerji verimliliğinin arttırılması:
- Araç YB9: Yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesi

Eksen 2 Rekabetçi Bölge (RB):

Amaç 1: Akıllı İhtisaslaşmayı Sağlamak

- Araç RB1: Bölgede öne çıkan sektörlere odaklanılması
- Araç RB5: Hedef Pazar odaklı dışa açılmanın hızlandırılması

Amaç 2: Yüksek katma değerli yenilikçi ve teknoloji odaklı ürün ve hizmetlere geçmek

- Araç RB8: Akademi – sanayi iş birliklerinin teşvik edilmesi
- Araç RB10: Temiz üretime geçilmesi ve yeşil büyümenin sağlanması

Bu öncelik ve hedeflere ilişkin detaylı bilgiye Doğu Marmara 2014-2023 Bölge Planı dokümanından ulaşılabilmektedir.

MARKA Çalışma Programı ve Sonuç Odaklı Programları

Bölgemizin kalkınma hedeflerini gerçekleştirmek üzere TR42 Bölge Planı le uyumlu, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedeflerimizi ortaya koymak üzere Ajansımızca, orta vadeli alt program, proje ve faaliyetlerimizi içeren Sonuç Odaklı Programlar (SOP) tasarlanmıştır. Bu kapsamda, 2022 yılında çalışmaları sürecek olan Sonuç Odaklı Programlar aşağıda listelenmektedir:

- Verimlilik Odaklı Dönüşüm ve Stratejik Yönetim Danışmanlığı Sonuç Odaklı Programı
- Mesleki ve Teknik Eğitimin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı
- Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma ve Turizm Sonuç Odaklı Programı

Belirtilen SOP'lar arasından Verimlilik Odaklı Dönüşüm ve Stratejik Yönetim Danışmanlığı Sonuç Odaklı Programının genel ve özel amaçları, Sanayide Verimlilik Dönüşümü Faizsiz Kredi Desteği Programı ile doğrudan ilişkilidir:

Genel Amaç: bölgedeki kilit sektörlerin verimlilik ve sürdürülebilirlik kapasitelerini geliştirici ortak altyapıların ve kaynak kullanım etkinliğini artırıcı bir araç olarak yönetim danışmanlığı ekosisteminin oluşturulması/güçlendirilmesi yoluyla bölgesel kalkınmanın hızlandırılması.

SOP kapsamında aşağıdaki özel amaçlar belirlenmiştir:

- **Özel Amaç I:** Bölgede öne çıkan sektörlere yönelik verimlilik odaklı ortak altyapıların (üretim, tasarım, test, yaratıcılık, eğitim, danışmanlık) oluşturulması/güçlendirilmesi
- **Özel Amaç 2:** Kurumlarda ve işletmelerde kurumsallaşma düzeyinin geliştirilmesi ile sürdürülebilirlik, dayanıklılık ve verimliliğin attırılması,
- **Özel Amaç 3:** İmalat sanayiinde verimliliğin artırılması ile üretim maliyetlerinin düşürülmesi odağında dijital dönüşümün yaygınlaştırılması ve inovasyon yönetimi süreçlerinin kurumsallaştırılması
- **Özel Amaç 4:** Bölgedeki ürün, hizmet ve pazar çeşitliliğinin küresel gelişmeler ile uyumlu şekilde artırılması,
- **Özel Amaç 5:** Kaynak kullanım etkinliğini artırıcı bir araç olarak bölgede yönetim danışmanlığı ekosisteminin oluşturulması.

I.2. Programın Amaç ve Öncelikleri

Sanayide Verimlilik Dönüşümü Faizsiz Kredi Desteği Programının genel amacı, ***TR42 Bölgesindeki imalat sanayinin verimlilik ve sürdürülebilirlik temelinde rekabet güçlerinin artırılmasına yardımcı olacak ürün-hizmet sağlayıcısı firmaların güçlendirilmesi ve dijital/yeşil dönüşüm uygulamalarının yaygınlaştırılması*** olarak belirlenmiştir. Belirtilen genel amaca uygun olarak iki alt öncelik belirlenmiştir. Söz konusu önceliklere ilişkin açıklamalar ve bu program kapsamında oluşturulabilecek örnek proje konuları aşağıda sıralanmıştır:

Öncelik I - Dijital Dönüşüm

A) Aşağıda belirtilen alanlarda geliştirilmiş dijital dönüşüm teknolojilerinin üretimine yönelik altyapıların güçlendirilmesi, ticarileştirilmesi ve ihracatına yönelik yatırımlar:

Örnek Proje Konuları

- Büyük Veri
- Nesnelerin İnterneti ve Sensör Teknolojileri
- Endüstriyel Robot Teknolojileri
- Artırılmış Gerçeklik/Sanal Gerçeklik Teknolojileri
- Yapay Zekanın İmalat Sanayinde Kullanımı
- Siber Güvenlik
- Akıllı Otomasyon Sistemleri

B) Belirtilen alanlardaki ürün ve hizmetlerin kullanımı yoluyla orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyi ürünlerin üretim miktarı ve üretim süreçlerinde verimliliğin artırılmasına yönelik dijitalleşme yatırımlarının desteklenmesi

Öncelik 2 - Yeşil Dönüşüm

A) Çevresel sürdürülebilirlik ve iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında imalat sanayi firmalarının üretim süreçlerinin Avrupa Yeşil Mutabakatının gereksinimleriyle uyumlaştırılmasına katkı sağlayacak teknolojilerin üretimi, ticarileştirilmesi ve ihracatına yönelik yatırımların desteklenmesi

Örnek Proje Konuları

- İklim Değişikliği, Karbon Salınımı ve Sera Gazı Emisyonlarının Düzenlenmesi
  - Çevre Atık Yönetimine Yönelik Yenilikçi Uygulamalar
  - Arıtılmış Atık Su Kullanımına Yönelik Uygulamalar
  - İçme Suyu Kaynaklarında Endokrin Bozucu Kimyasalların Azaltılmasına Yönelik Uygulamalar
- Temiz Üretim ve Döngüsel Ekonomi
  - Sanayide Sera Gazı Emisyon Azaltım Kapasitelerinin Yükseltilmesine Yönelik Yenilikçi Uygulamalar
  - Sanayiden Kaynaklı Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesine Yönelik Sistemler
  - Demir-Çelik Sektöründe Sıfır Karbonlu Üretime Yönelik Çözümler
  - Endüstriyel Baca Gaz Emisyonundan Sentetik Yakıtların ve Kimyasalların Üretimini Kolaylaştırmak İçin Yenilikçi ve Geri Dönüştürülebilir Katalitik Malzeme Sistemleri
  - Geri dönüştürülmüş içerik oranının artırılması, geri dönüştürülebilirliğin geliştirilmesine yönelik yenilikçi teknolojiler,
  - Su tüketimini azaltmaya yönelik yenilikçi proses, teknoloji, malzeme/ekipman kullanımının yaygınlaştırılması
  - Kimyasalların kullanımının azaltılması ve kimyasal dozajlarının optimizasyonu,
  - İkincil hammaddelerin kullanımının artırılması, geri dönüştürülmüş hammadde kullanımının artırılması,

- Yenilenebilir Enerji
  - Başta Rüzgar, Güneş ve Jeotermal Olmak Üzere Temiz, Yerli ve Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Mevcut Enerji Sistemleri ile Entegrasyonunlarının Sağlanmasına ve Bu Sayede Sera Gazı Emisyonlarının Azaltımına Yönelik Uygulamalar
- Sürdürülebilir Tarım
  - Tarımsal Üretimde Tehlikeli Pestisit, Anti-Mikrobiyallerin Kullanımının Azaltılmasına, Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Yöntemlerinin Geliştirilmesine Yönelik Uygulamalar
  - Organik Tarım Üretiminin Geliştirilmesine Yönelik Uygulamalar
  - Tarımsal Üretimde Kimyasal Gübre Kullanımının Azaltılmasına Katkı Sağlayacak Çözümler
  - Tarımsal Üretimde ve Gıda Sektöründe Atık ve Artıkların Geri Dönüşümünün Sağlanmasına ve Tekrar Değerlendirilmesine Yönelik Yenilikçi Uygulamalar
  - Sürdürülebilir Tarım Uygulamalarının Geliştirilmesi ve Sera Gazı Salımlarının Azaltılması Amacıyla Sürdürülebilir Arazi Yönetimi ve Çölleşme/Arazi Tahribatıyla Mücadele Çalışmalarında Karbon Depolama İşlevlerine Yönelik Yenilikçi Uygulamalar
  - Tarladan Sofraya Sürdürülebilir Tarım Tekniklerinin Yaygınlaştırılmasına Yönelik Yenilikçi Uygulamalar
  - Gıda Zincirinin Her Aşamasında (Birincil Üretimden Tüketime Kadar) Gıda Kayıplarını ve İsrafını Azaltmak Amacıyla Sürdürülebilir Gıda Üretim ve Ambalaj Teknolojilerinin ve Uygulamalarının Geliştirilmesi
- Enerji Verimliliği
  - Sanayide Enerji Verimliliğinin Yaygınlaştırılmasına Yönelik Yenilikçi Uygulamalar
  - Isı ve enerji kayıplarının önüne geçilmesi, enerji verimliliğinim artırılması
  - Atıklardan enerji üretiminin sağlanması veya atık enerjin ve atık ısının kullanımı
- Endüstriyel Simbiyoz
  - Çıkan atıkların başka bir proseste veya üretim bandında (başka bir sektör ve tesiste de olabilir) kullanılmasına yönelik yenilikçi uygulamalar,

B) Belirtilen alanlardaki ürün ve hizmetlerin kullanımı yoluyla orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyi ürünlerin[(2)] üretiminde çevresel sürdürülebilirliğin güçlendirilmesine yönelik yatırımların desteklenmesi

I.3. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak

Bu program kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilen toplam kaynak tutarı 20.000.000 TL'dir. Ajans, bu program için ayırdığı mali kaynakları revize etme, kısmen veya tamamen kullandırmama hakkını saklı tutar.

Destek Tutarı

Bu program çerçevesinde verilecek destekler aşağıda belirtilen asgari ve azami tutarlar arasında olacaktır:

- Asgari: 750.000 TL
- Azami: 2.500.000 TL

Önemli Not: Faizsiz kredi desteğine ilişkin ödemeler, hiçbir surette ajans tarafından doğrudan yararlanıcıya yapılamaz. Bu kapsamda gerek ajanstan aracı kuruluşa gerek aracı kuruluştan yararlanıcıya yapılacak ödemeler, ajansın mali yapısı, kaynak kullanım etkinliği ve aracı kuruluşun işleyişi ve masraflara ilişkin teklifi gibi hususlar göz önünde bulundurularak ajans ile ilgili aracı kuruluş arasında yapılan protokol hükümleri çerçevesinde ilgili aracı kuruluşlar üzerinden gerçekleştirilir.

(2) Orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyi sektör ve ürün sınıflandırması için aşağıdaki adreste bulunan liste esas alınacaktır.
https://www.marka.org.tr/wp-content/uploads/2022/09/Orta-Yuksek-ve-Yuksek-Teknoloji-Alanlari-Tablosu.pdf

I.4. Programın Mantıksal Çerçevesi

	Program Mantığı	Objektif Şekilde Doğrulanabilir Başarı Göstergeleri	Doğrulama Kaynakları ve Araçları
Genel Amaç	Bölgedeki kilit sektörlerin verimlilik ve sürdürülebilirlik kapasitelerinin güçlendirilmesi yoluyla bölgesel kalkınmanın hızlandırılması	• İstihdam Artışı • İhracat Tutar Artışı • İhracat Yapılan Ülke Sayısında Artış • İmalat Sanayi Yatırımlarında Artış	• TÜİK verileri • İŞKUR verileri • Organize Sanayi Bölgesi Verileri • TSO Kayıtları • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verileri
Özel Amaç	TR42 Bölgesindeki imalat sanayinin verimlilik ve sürdürülebilirlik temelinde rekabet güçlerinin artırılmasına yardımcı olacak ürün-hizmet sağlayıcısı firmaların güçlendirilmesi ve dijital/yeşil dönüşüm uygulamalarının yaygınlaştırılması	• Dijital dönüşüm ve yeşil dönüşüme yönelik yerli ürün ve hizmet çözümleri sayısında artış • Hedef kitlede bulunan firmaların satış rakamlarında artış • Hedef kitlede bulunan firmalarda istihdam artışı • Birim Üretim Maliyetlerinde Azalma • Bölge Firmalarında Verimlilik Artışı • Üretim Kaynaklarında (Elektrik, Su, Enerji vb.) tasarruf • Atık Miktarında Azalma	• Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verileri • Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü verileri • Firma Kayıtları • Program İzleme Raporları
Beklenen Sonuçlar	• Belirlenen alanlarda geliştirilmiş dijital dönüşüm teknolojilerinin üretimine yönelik altyapıların güçlendirilmesi, ticarileştirilmesi ve ihracatına yönelik yatırımların desteklenmesi • Çevresel sürdürülebilirlik ve iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında imalat sanayi firmalarının üretim süreçlerinin Avrupa Yeşil Mutabakatının gereksinimleriyle uyumlaştırılmasına katkı sağlayacak teknolojilerin üretimi, ticarileştirilmesi ve ihracatına yönelik yatırımların desteklenmesi • Belirtilen alanlardaki ürün ve hizmetlerin kullanımı yoluyla orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyi ürünlerin üretim miktarı ve üretim süreçlerinde verimliliğin artırılmasına yönelik dijitalleşme yatırımlarının desteklenmesi ve bu ürünlerin üretiminde çevresel sürdürülebilirliğin güçlendirilmesine yönelik yatırımların desteklenmesi	Program Göstergeleri • Bölüm 2.6.'da listelenmiştir.	• Program İzleme Raporları • Proje Ara ve Nihai Raporları • Program Kapanış Raporu • Firma kayıtları
Faaliyetler	Örnek Proje Konuları • Bölüm I.2.'de listelenmiştir.	Proje Göstergeleri • Bölüm 2.6.'da listelenmiştir.	• Proje Ara ve Nihai Raporları • Firma Kayıtları • SGK Dökümleri • Kapasite Raporları • Satınalma faturaları • Firma mali tabloları • Elektrik, su, doğalgaz faturaları

2. TEKLİF ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR

Bu bölümde; **"Sanayide Verimlilik Dönüşümü Faizsiz Kredi Desteği Programı"** çerçevesinde finanse edilecek projelerin sunulması, seçilmesi ve uygulanmasına ilişkin kurallar;

- 8 Kasım 2008 tarih ve 27048 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği"
- 14 Mart 2020 tarih ve 31068 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- "Destek Yönetim Kılavuzu" ve Proje Uygulama Rehberi

hükümlerine uygun olarak açıklanmaktadır. Başvuru sahipleri başvuruda bulundukları andan itibaren bu yönetmelik hükümlerini ve bu rehberde yer alan bütün hususları kabul etmiş sayılırlar.

Destek Programı, zorunlu hallerde Yönetim Kurulunun onayını almak şartıyla Ajans Genel Sekreteri tarafından, desteklenecek proje listesi ilan edilmeden önce iptal edilebilir. Bu durumda Ajanstan herhangi bir hak ve tazminat talebinde bulunulamaz.

Destek için başvurusu yapılan projeler Ajans tarafından her zaman eğitim amaçlı olarak ve proje sahibinin ayrıca muvafakati aranmaksızın kullanılabilir. Böyle bir durumda projede yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait şahsi ve mesleki sır niteliğindeki bilgiler ifşa edilmez.

2.1. Uygunluk Koşulları

Destek sağlanabilecek projelere yönelik üç temel uygunluk koşulu söz konusudur:

- Başvuru sahibinin uygunluğu
- Projelerin uygunluğu
- Maliyetlerin uygunluğu

2.1.1. Uygunluk Koşulları

Programa **KOBİ statüsündeki işletmeler** başvuru yapabilecektir.

<u>Önemli Not:</u> Başvuru sahibi firmanın başvuru tarihi itibarıyla kurulmuş, tescil edilmiş olması ve merkez ya da şubesinin (faaliyet/üretim yerinin) Ajansın faaliyet gösterdiği TR42 Düzey 2 Bölgesi'nde kayıtlı olması gerekmektedir.

Destek almaya hak kazanabilmek için, **başvuru sahipleri başvuru tarihi itibarıyla** aşağıda belirtilen koşulların **tümüne** uymalıdır:

- Kurulmuş ve tescil edilmiş olmak
- Proje konusu ve önerilen faaliyetlerin, kuruluş sözleşmesinde belirlenmiş iştigal konuları ile uyumlu olmak

Destek almaya hak kazanabilmek için başvuru sahiplerinin aşağıdaki **koşulların tümünü** sağlamaları gerekir:

- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin 7/A-I(b) maddesinde belirtilen kâr amacı güden diğer gerçek ve tüzel kişi olması,
- 18.11.2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 18.03.2022 tarih ve 31782 sayılı Resmi Gazete'de güncellenen "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik" ile belirlenen KOBİ tanımı ile uyumlu olması,
- Ajansın faaliyet gösterdiği TR42 Düzey 2 Bölgesi'nde yasal olarak kayıtlı olması, merkez ya da yasal şubelerinin bölgede bulunması veya mevzuatı gereğince bölge sınırlarını kapsayacak şekilde teşkilatlanmış olması,
- Projeye ilişkin faaliyetlerin ilgili kurum/kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunması,
- Projenin hazırlığından ve yönetiminden doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi,
- En az proje bütçesi kadar kredi kullanmaya uygun olduğunu gösteren ve Başvuru Sahibi adına "Kredi Uygunluk Belgesi" alınmış olması [I]
- Proje hesabını kendi adına açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama yapma yetkisine sahip olması.

Diğer Uygunluk Koşulları

Başvuru sahiplerinin destek alabilmek için aşağıdaki hallerden herhangi birinde bulunmaması gerekir:

I. İflas etmişler veya tasfiye halinde bulunan ve bu durumları nedeniyle işleri kayyum veya vasi tarafından yürütülen, konkordato ilan ederek alacaklılar ile anlaşma yapmış, faaliyetleri askıya alınmış veya bunlarla ilgili bir kovuşturmanın konusu olanlar veya meri mevzuatta öngörülen benzer durumlarda olanlar,
2. Kesinleşmiş yargı kararı (yani temyizi mümkün olmayan bir karar) ile mesleki faaliyete ilişkin bir suçtan mahkûm olanlar,
3. Haklarında, görevlerini kötüye kullandıklarına dair kesinleşmiş mahkeme kararı olanlar,
4. Dolandırıcılık, yolsuzluk, bir suç örgütü içinde yer almak gibi suçlardan kesinleşmiş yargı kararı ile mahkûm olanlar,
5. Herhangi bir kamu ihale prosedürüne veya diğer bir mali desteğe ilişkin yükümlülüklere uymayarak, sözleşmeyi ciddi bir şekilde ihlal ettiği tespit edilenler,
6. Teklif çağrısına katılım koşulu olarak Kalkınma Ajansı tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin temin edilmesi sırasında yanlış beyanda bulunanlar veya bu bilgi ve belgeleri zamanında ajansa sunmayanlar,
7. Mevcut veya daha önceki teklif çağrılarının değerlendirilmesi sürecinde değerlendirme komitesini veya Kalkınma Ajansını etki altında bırakmaya veya gizli bilgi elde etmeye teşebbüs edenler,
8. Sözleşme imzalandığı tarih itibarıyla;
   a. Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere vergi dairelerine vadesi geçmiş borcu olanlar,
   b. Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere sosyal güvenlik kurumuna vadesi geçmiş borcu olanlar,
   c. Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, söz konusu projeye Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının yüzde üçü kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunanlar,
9. Teklif edilen proje dolayısıyla menfaat ilişkisi içinde olanlar.

(I) Başvuru sahibinin kredibilitesinin, sunulan toplam bütçe tutarına eşit ya da bu tutardan büyük olması gerekmektedir. Bu durumu karşılamayan başvurular reddedilecektir.

Yukarıda madde I ve 6'da belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, ihlalin tespit edildiği tarihten sonraki iki yıllık bir süre için geçerlidir. Madde 2, 3, 4, 5 ve 7'de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, kararın tebliğ tarihinden itibaren dört yıl; 8'de belirtilen durumda yazılı yükümlülüklerinin yerine getirilmesine dek; 9'da yazılı durum için ise süresiz olarak söz konusudur.

Başvuru sahipleri; **"Başvuru Formu-Başvuru Sahibinin Beyanı"** bölümünde yukarıdaki I'den 9'a kadar olan kategorilerin hiçbirine girmediklerine dair beyanda bulunmalıdırlar.

Önemli Not: Yararlanıcıya sağlanacak faizsiz kredi desteğine ilişkin sözleşme Yararlanıcı ile Ajans arasında, kredi kullanımına ilişkin sözleşme ise ilgili Aracı Kuruluş ile Yararlanıcı arasında imzalanacaktır.

Başvuru sahipleri, sunulan proje teklifinin uygulanmasından doğrudan sorumlu olarak hareket edecek, projeleri destek almaya hak kazanıp, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı ile sözleşme imzaladığı takdirde **"Sözleşme Tarafı" (Yararlanıcı)** olacaktır.

2.1.2. Ortaklar ve Ortakların Uygunluğu

Ortaklar ve İştirakçiler

Program kapsamında sunulacak projelerde **ortak ve iştirakçi yer almayacaktır.**

Alt Yükleniciler / Taşeronlar

Ortak veya iştirakçi olmayıp, projede yer alan bazı faaliyetlerin ihale edildiği kuruluşlardır. Alt yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler, standart destek sözleşmesinde belirtilen kurallara tabidir.

Önemli Not: Siyasi partiler ve bunların alt birimleri, hiçbir şekilde başvuru sahibi, proje ortağı ya da iştirakçi olarak proje başvurusunda bulunamaz, proje uygulamalarında yer alamaz.

2.1.3. Projelerin Uygunluğu

Proje Uygulama ve Geri Ödeme Süresi

Proje uygulama süresi program kapsamında gerçekleştirilecek satın almalara ilişkin süreci kapsar ve en fazla 12 aydır. Bu süre, sözleşmenin tüm taraflarca imzalandığı günden bir sonraki gün itibarıyla başlar.

Geri Ödeme süresi, projenin ilgili faaliyetine ilişkin kredinin kullanılması ile başlar. Bu program kapsamında kredi vadesi 30 (otuz) aydır. Bu 30 (otuz) aylık sürenin ilk 6 (altı) ayı ödemesiz dönem olarak değerlendirilecek olup, geriye kalan 24 (yirmi dört) aylık dönem içerisinde, aylık taksitler şeklinde geri ödeme gerçekleştirilecektir.

Yer

Projeler, Ajansın faaliyet gösterdiği TR42 Düzey 2 Bölgesi'nde gerçekleştirilmelidir. Proje temel faaliyetlerinin bölge içerisinde gerçekleştirilmesi esastır.

Uygun Olmayan Proje Konuları

Tüm projeler her koşulda geçerli mevzuata uygun olmalı ve aşağıdaki konuları kesinlikle içermemelidir:

- Tütün işleme, tütün mamulleri üretimi,
- Siyasi veya etnik içerikli faaliyetler,
- Hukuka, kamu düzenine, genel sağlığa ve toplumun genel ahlak anlayışına aykırı faaliyetler,
- Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliğine uygun olmayan ürünlerin üretimi,
- Bankacılık, sigortacılık, mali hizmetler,
- Döviz spekülasyonu ve mali spekülasyonlar içeren faaliyetler; borsa yatırımları,
- Gayrimenkul yatırımları,
- Çalıştaylar, seminerler, konferanslar veya kongrelere katılım için bireysel sponsorluklar,
- Eğitim veya kurslar için bireysel burslar,
- Hibe verme amaçlı projeler (diğer kişi ya da kuruluşlara hibe (maddi veya ayni) veya kredi sağlamak için),
- Akademik araştırma ve fizibilite çalışmaları (daha büyük bir projenin parçası değilse),
- İşletmelerin rutin aktivitelerini finanse etmeyi teklif eden, özellikle faaliyet giderlerini kapsayan projeler.

Proje Başvuruları ve Mali Destek Almaya İlişkin Özel Düzenlemeler

Başvuru sahipleri, bu program kapsamında Doğu Marmara Kalkınma Ajansına **en fazla "iki" (2) projesi için başvuruda bulunabilir, aynı kurumun en fazla I (bir) projesi desteklenir.** Bir başvuru sahibinin burada ifade edilen sayılardan daha fazla başarılı projesi varsa, sözleşmeler imzalanmadan önce başvuru sahibine başarılı olduğu projeler içinden hangisine destek almak istediği konusunda seçim hakkı tanınır. Hisselerinin %50'sinden fazlası aynı şahsa, tüzel kişiliğe veya aynı ortaklara ait olduğu tespit edilen işletmeler tarafından sunulan başvurular da aynı başvuru sahibi tarafından yapılmış kabul edilir.

Hâlihazırda herhangi bir kamu kurum ya da kuruluşundan finansal destek alan projeler ile proje kapsamındaki faaliyetlere eş zamanlı olarak mali destek sağlanamaz. Ancak bu program kapsamında 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar çerçevesinde sağlanan destekler bakımından bu hüküm uygulanmaz.

Program kapsamında Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. ilgili aracı kuruluş olarak belirlenmiştir. Başvuru sahipleri TR42 Düzey 2 Bölgesi'nde (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova) faal olarak hizmet veren tüm Vakıfbank şubelerine kredi uygunluk belgesi için başvuru yapabilecektir.

Önemli Not: Aracı Kuruluş, Kredibilite Değerlendirmesi uygun görülen ve kendisine kredi limiti tahsis edilen Yararlanıcılara kredi kullandırıp kullandırmamakta serbesttir. Aracı Kuruluşun Ajansa verdiği Kredi Uygunluk Belgesi kredi kullandırılmasına ilişkin bir taahhüt anlamında olmayıp sadece bir ön değerlendirme niteliği taşımaktadır. Kredinin kullanılamaması durumunda yararlanıcı destekten faydalanamaz.

2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu

Destek için sadece "uygun maliyetler" dikkate alınır. Bu nedenle sunulan toplam bütçe, hem bir maliyet tahmini hem de "uygun maliyetler" için tavan niteliğindedir. Uygun maliyetler, götürü maliyetlere değil (yolculuk ve gündelik maliyetleri ve dolaylı maliyetler hariç), **gerçek maliyetlere** (projenin uygulanması sırasında yapılacak fiili maliyetler) **dayandırılmalıdır.** Projede gerçekleştirilecek tüm maliyetler, KAYS'ta yer alan format üzerinden hazırlanır.

Bu programda bir maliyetin uygun maliyet olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki genel koşullar aranmaktadır:

- Projenin uygulama süresi içinde gerçekleşmesi (denetim maliyetleri hariç),
- Projenin yürütülmesi için gerekli, gerçekçi mali yönetim prensipleriyle uyumlu olması ve maliyet etkinliği sağlaması,
- Yararlanıcı tarafından gerçekleştirilmesi,
- Başvuru sahibinin hesaplarında ya da vergi belgelerinde kayıtlı, tanımlanabilir ve doğrulanabilir olması, orijinal destekleyici belgelerle desteklenmesi.
- Proje bütçesinde tanımlı olması

Önemli Not: Projenin uygulanması esnasında ortaya çıkabilecek tüm maliyetler destek kapsamına girmemekte olup, başvuru rehberinde belirtilen maliyetlerin uygunluğuna ilişkin esaslar dikkate alınmalıdır.

Projede gerçekleştirilecek tüm maliyetler, KAYS'ta yer alan proje bütçesinde belirtilmelidir. Bütçe bilgileri doldurulurken aşağıdaki tabloda bulunan kurallar dikkate alınmalıdır:

Program Bütçe Kuralları

1 - İnsan Kaynakları Maliyetleri	Proje konusuyla ilişkili yeni istihdamlarla sınırlı olmak üzere uygun maliyettir.
2- Seyahat Maliyetleri	Uygun maliyet değildir.
3- Ekipman ve Malzeme Maliyetleri	Aşağıda belirtilen koşullara uyulması kaydıyla uygun maliyettir.
4- Yerel Ofis Maliyetleri	Uygun maliyet değildir.
5- Diğer Maliyetler, Hizmetler	Aşağıda belirtilen limitler dâhilinde listelenen harcama kalemleri uygun maliyettir: 5.8 Tanıtım Görünürlük Maliyetleri 5.9 İnşaat (Küçük Ölçekli Yapım) İşleri Maliyetleri
6- Diğer	Teknik danışmanlık, belgelendirme/akreditasyon, test hizmetlerine yönelik hizmet alım maliyetleri uygun maliyettir.
7- Uygun Doğrudan Maliyetlerin Toplamı	Bu alana herhangi bir giriş yapılmayacaktır.
8- İdari Maliyet(ler)	Uygun maliyet değildir.
Toplam	Bu alana herhangi bir giriş yapılmayacaktır.

Önemli Not: Proje Bütçesi, Katma Değer Vergisi (KDV) dâhil olarak düzenlenecektir. Bu nedenle mal ve hizmet alımına yönelik sunulacak fiyat teklifleri de (Proforma Fatura) KDV dâhil olarak düzenlenmelidir.

Önemli Not: **Başvuruların değerlendirilmesi sürecinde, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği Madde 21/12 uyarınca, Ajans gerekli gördüğü bütçe kalemleri için açıklama talebinde bulunabilir ve bütçe tutarlarını yeniden belirleyebilir. Bu nedenle, başvuru sahibinin gerçekçi ve uygun maliyetli bir bütçe sunmaması değerlendirme aşamasında başvuru sahibi açısından dezavantaj yaratacaktır. Bütçe kalemleri ve gerekçeleri, KAYS başvuru modülü bütçe formunda ayrıntılı bir şekilde açıklanmalıdır.**

Uygun Maliyetler

Program kapsamında yalnızca aşağıda belirtilen doğrudan maliyet unsurları uygun maliyetler olarak kabul edilecektir:

- Proje kapsamında istihdam edilecek yeni personelin brüt maaşları/ücretleri (Piyasa koşullarında oluşmuş ücretlerden ve yararlanıcının normalde verdiği miktarlardan yüksek olmamalıdır.)
- Yeni ekipman maliyetleri (Makine ve ekipmanlar, test cihazları, projenin uygulanması için gerekli yazılımlar vb.) (2)
- Küçük ölçekli yapım işleri (Toplam bütçenin %20'sini aşamaz. Küçük ölçekli yapım işlerine, makine veya ekipmanın çalışma alanına monte edilmesi aşamasındaki tadilat, yer açma, onarım, boya, badana, tesisat gibi küçük inşaat işleri dâhildir. Bunların dışındaki yeni bina inşaatı veya inşaatı devam eden binanın tamamlanmasına ilişkin büyük yapım işleri uygun maliyet değildir.)
- Teknik danışmanlık, belgelendirme/akreditasyon, test hizmetlerine yönelik hizmet alım maliyetleri
- Deneme üretiminin gerektirdiği hammadde maliyetleri (Toplam bütçenin %5'ini aşamaz)
- Görünürlük maliyetleri (Toplam bütçenin %2'sini aşamaz)
- KDV maliyetleri

Önemli Not: **Proje hazırlığına ilişkin giderler (projenin yazımı için danışmanlık desteği alınması, analiz-etüt çalışmaları vb.) hiçbir koşulda proje bütçesine yansıtılamaz.**
Proje kapsamında istihdam edilen personelin proje süresi sonrasındaki istihdamı ile ajans desteği arasında bağ kurulamaz. İstihdamına devam edilecek personelin tüm sorumluluğu ilgili yararlanıcıya aittir.

Uygun Olmayan Maliyetler

Bu programda hiçbir şekilde uygun maliyet olarak kabul edilmeyecek olan maliyet kalemleri aşağıda sıralanmaktadır:

- Dolaylı maliyetler (Haberleşme giderleri, kira, elektrik, su ve ısınmaya ilişkin giderler, ulaşım giderleri, sarf malzemelerine ilişkin giderler, ofis faaliyetlerinin sürekliliğinin sağlanmasına yönelik giderler, ofis mobilyaları, proje fonlarının yönetimi ve muhasebeleştirilmesi sırasında ortaya çıkan giderler, kanuni veya diğer uygulamalardan kaynaklanan ve proje kalemlerine yansıtılmayan ikincil giderler, sigorta ve güvenlik giderleri)
- Yolculuk ve gündelik giderleri
- Eğitim hizmet alımı maliyetleri,
- Proje uygulaması dâhil danışmanlık hizmet alım maliyetleri,
- Taşeron maliyetleri (basım, etkinlik organizasyonu vb.)
- Mali hizmet maliyetleri (havale maliyetleri, sigorta, banka maliyetleri vb.)
- Sarf malzemesi maliyetleri,
- Proje faaliyetlerinin gerektirdiği geçici ofis/yer kiralama dışında olağan faaliyet yeri (proje uygulama yeri olsa dahi) kira ödemeleri,
- Yararlanıcının ve proje kapsamında görev alan kişilerin kusur ve ihmalleri sebebiyle doğacak olan ceza, zam, faiz ve sair giderler,

(2) Ajans destekleri kapsamında yapılacak ihalelerde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 63. maddesinde yer alan yerli istekliler lehine ilişkin düzenlemeler uygulanır.

- Borçlar; zarar veya borç karşılıkları,
- Faiz borcu,
- Hali hazırda başka bir kapsamda finanse edilen kalemler,
- Arazi veya bina alımları,
- İkinci el makina, ekipman alımları,
- Kur farkından doğan zararlar,
- Proje başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmalarının ve diğer faaliyetlerin maliyetleri,
- Yararlanıcı ya da ortakları dışındakiler tarafından gerçekleştirilen maliyetler,
- Salt sözleşmeye ve Ajans ile yararlanıcı arasındaki mali ödemelere ilişkin her türlü vergi, resim, harç ve sair giderler,
- Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması dışında her türlü araç alımı,
- Deneme üretimi haricinde ticari amaçlı üretimde kullanılacak hammadde maliyeti,
- Kamulaştırma bedeli.

Önemli Not: Sanayide Verimlilik Dönüşümü Programı kapsamında aracı kuruluş tarafından tanımlanacak limite ilişkin masraflar aşağıda belirtilmiştir:

- **Bütçe tutarının binde 4'ü oranında (yıllık) komisyon**
- **BSMV**

Bu masraflar (yıllık binde 4 + BSMV) ve sözleşme damga vergisi (binde 9,48) Yararlanıcı tarafından karşılanacaktır.

2.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler

2.2.1. Başvuru Formu, Ekleri ve Diğer Belgeler

Başvurular, www.marka.org.tr internet adresinden temin edilecek elektronik başvuru rehberinde belirtilen esas ve usullere uygun yapılmalıdır. Başvuru formu ve ekleri Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden (https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr/) elektronik ortamda doldurulduktan sonra sırasıyla başvuru sırasında istenen destekleyici belgeler sisteme yüklenir.

Başvurular, belirtilen son kabul tarih ve saatine kadar Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden yapılır. Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç beş (5) iş günü içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden son başvuru tarihinden itibaren en geç beş (5) iş günü içerisinde Ajansa teslim edilir.

Zamanında yapılmayan proje başvuruları için mazeret kabul edilmez ve bu projeler değerlendirmeye alınmadan reddedilir. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir.

Önemli Not: Başvuruların yalnızca KAYS'ta sunulan bilgiler/belgeler üzerinden değerlendirileceği dikkate alınarak Başvuru Formu ve diğer belgeler dikkatli ve mümkün olduğunca anlaşılır bir dille doldurulmalıdır.

Destekleyici Belgeler

Destekleyici belgeler, başvuru ve sözleşme aşamasında istenen belgelerdir. Başvuru aşamasında istenen destekleyici belgeler; sistem üzerinde bulunması gereken ve başvuru sahiplerinden talep edilen belgelerdir.

Sözleşme aşamasında sunulacak belgeler, Genel Sekreterlik tarafından desteklenmeye hak kazanan projelerden istenir. Başvuru formu ve ekleri ile bu rehberde belirtilen destekleyici belgelerin aslı veya onaylı suretinin başvuru sahipleri tarafından temin edilmesi gerektiği belgelerdir. Başvuru sahipleri, desteklenmesine karar verilen projelerin Ajans tarafından ilan edilmesinden itibaren **on beş (15) iş günü içinde söz konusu belgeleri Ajansa teslim eder.** Süresi içerisinde söz konusu belgeleri teslim etmeyen başvuru sahipleri ile sözleşme imzalanmaz. Desteklenmeyecek projelerin sahiplerine, yönetim kurulu kararını müteakip on gün içerisinde desteklenmeme gerekçeleriyle birlikte yazılı tebligatta bulunulur.

Önemli Not: Başvurular sadece sistem üzerinden yapılacaktır. Ajans talep etmedikçe, taahhütname dışında sözleşme aşamasına kadar Ajansa herhangi bir matbu evrak teslim edilmeyecektir.

Başvuru Sırasında Ajansa Sunulması (KAYS'a Yüklenmesi) Gereken Destekleyici Belgeler

Başvurular, aşağıdaki destekleyici belgelerle birlikte yapılmalıdır. Bu belgeler başvuru sırasında elektronik sisteme yüklenecek ve daha sonra destek almaya hak kazanan başvuru sahiplerinden başvuru formu ve ekleri ile birlikte aslı veya onaylı suretleri sunulması gereken belgelerdir.

KAYS'a Yüklenecek ve Sözleşme Aşamasında Matbu Olarak İstenecek Belgeler

Bu belgeler elektronik sisteme yüklenecektir. Ancak, başvurunun başarılı bulunması durumunda belgelerin asıllarının ajansa elden teslim edilecek başvuru dosyasına konulması gerekmektedir. KAYS'ta formatları sunulan belgeler bu örneklere uygun olarak ıslak imzalı, kaşeli ve mühürlü olarak, ilgili kurumlardan temin edilecek diğer belgeler doğrudan taratılarak Destekleyici Belgeler bölümündeki ilgili alana yüklenmelidir.

- **Kredi Uygunluk Belgesi:** Başvuru Sahibinin program ilan tarihinden sonra ilgili Aracı Kuruluştan alınmış Kredi Uygunluk Belgesi (Başvuru Sahibinin bu belgede yer alan kredibilitesi, Başvuru dosyasında yer alan Bütçe ve Proforma Faturalara eşit ya da büyük olmalıdır.)
- **Proje Bilgi Formu (Ek-I):** Başvuru sahibi ve proje ile ilgili Ajans tarafından bu Program özelinde istenen ayrıntılı bilgileri içeren Proje Bilgi Formu sunulmalıdır.
- **İmza Sirküleri:** Başvuru Sahibinin temsil ve ilzama yetkili kişinin/kişilerin ismini/isimlerini ve imzalarını noter tarafından tasdik eden belge. Bu kişinin/kişilerin yetkisi ve sorumluluğu Başvuru Sahibinin ana sözleşmesinden veya yasal yapısından gelmiyorsa ilaveten Yönetim Kurulu'nun veya yetkili yönetim organının bu kişiyi/kişileri yetkilendirme kararı sunulmalıdır.
- **Ticaret Sicil Gazetesi:** Başvuru sahibi için mevcut sermaye ve ortaklık yapısını gösteren Ticaret Sicili Gazetesi
- **Faaliyet Belgesi:** Başvuru Sahibinin başvuru tarihinden önce kurulduğunu ve bu tarihten beri faaliyette olduğunu gösterir kayıtlı olunan ilgili odadan alınan faaliyet belgesi (Bu belgenin/belgelerin program ilan tarihinden sonra alınmış olması gerekmektedir.)
- **KOBİ Bilgi Beyannamesi:** https://edevlet.kosgeb.gov.tr adresinden alınan KOBİ Bilgi Beyannamesi KAYS'a yüklenmelidir.

- **Başvuru Sahibi Beyannamesi (Ek-2) :** İlgili beyanname imza sirkülerinde sunulan kurum yetkilileri tarafından imzalanarak taranmalı ve KAYS'a yüklenmelidir.
- **Mali Tablolar:** Başvuru Sahibinin vergi dairesince onaylanmış, 2020 ve 2021 yıllarına ait gelir/kurumlar vergisi beyannamesi ve ekleri (gelir tablosu, bilanço vb. mali tablolar), 2022 yılı için Gelir Tablosu ve Mizan Cetveli/İşletme Hesap Özeti sunulmalıdır. (2022 yılı mali tablolarının vergi dairesi tarafından henüz onaylanmamış olması durumunda mali tablolar YMM veya SMMM onaylı sunulabilir)
- **Personel Sayısını Gösteren SGK Onaylı Belge:** Başvuru sahibinin çalışan personel sayısını gösteren program ilan tarihi itibarıyla son 3 (üç) aya ait Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan alınan belge veya barkodlu internet çıktısı
- **Teknik Şartnameler:** Proje kapsamında yapılacak makine-ekipman ve hizmet alımlarına ilişkin satın alımlarda teknik özelliklerin detaylı olarak belirtildiği başvuru sahibi tarafından hazırlanmış ve imzalanmış teknik şartnameler (KAYS'ta bütçe bölümünde ilgili alanlara eklenmelidir.)
- **Fiyat Teklifleri/Proforma Faturalar:** Projenin tüm maliyet kalemlerine ilişkin imzalı kaşeli güncel Proforma Fatura / Fiyat Teklifleri (Sunulan proforma faturadaki rakam ile ilgili bütçe kaleminin eşit olması gerekmektedir).
- **Diğer Belge ve İzinler:** Projenin uygulanması için mevzuat gereğince ilgili makamlardan alınan her türlü diğer izin, ruhsat, yetki belgesi, lisans gibi belgeler. (Herhangi bir izne ihtiyaç bulunmaması durumunda bu durumu ifade eden, başvuru sahibince doldurulmuş bir beyan yüklenecektir.)
- **Keşif/Metraj Özeti:** Proje bütçesinde inşaat işleri bulunması durumunda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın belirlediği son birim fiyatlara ve pozlara göre hazırlanmış keşif özeti (malzeme/ metraj ve keşif listesi) ve maliyet tahmini (KAYS'ta ilgili bütçe kalemine eklenmelidir)
- **Avantaj Sağlayıcı Belgeler:**
  - Proje kapsamında gerçekleştirilecek yatırım sonucu ortaya çıkacak ürün veya **hizmetin piyasada talep gördüğü veya sipariş edildiğine ilişkin (sipariş formu, müşteri beyanı vb.) belgeler** (Öncelik IA ve 2A kapsamında yapılan başvurularda avantaj sağlayıcı belge olarak sunulacaktır).
  - **TSE, CE, ISO, GMP, GAP, AS9100, AQAP, vb. belgeler** (Zorunlu olmayıp avantaj sağlayıcı belge olarak sunulacaktır).
  - Kapasite / Ekspertiz Raporu (Zorunlu olmayıp avantaj sağlayıcı belge olarak sunulacaktır)
  - Tescilli Marka, Patent, Faydalı Model, vb. belgeler veya yapılmış başvuruları kanıtlar belgeler (Zorunlu olmayıp avantaj sağlayıcı belge olarak sunulacaktır).
  - İşletmenin faaliyet gösterdiği yer, ürün / hizmetleri ve gerçekleştirdiği faaliyetlere ilişkin fotoğraf, broşür, kroki, vb. belgeler (Zorunlu olmayıp avantaj sağlayıcı belge olarak sunulacaktır).
  - Yerli Malı Belgesi

Sözleşme Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler

Başvuru sahipleri, desteklenmesine karar verilen projelerin Ajans tarafından ilan edilmesinden itibaren on beş (15) iş günü içinde **destekleyici belgeleri** sistemden elde edilen başvuru formu ve ekleri ile birlikte Ajansa teslim eder. Sözleşme imzalamadan önce Ajans, gerektiğinde başvuru sahibinden ek bilgi ve belge isteyebilir. Sözleşmeler, gerekli belgelerin temininden sonra başvuru sahiplerine beş (5) iş günü içinde elektronik ortamda yapılacak bildirimi müteakip en geç on (10) iş günü içinde imzalanır. Bu süre zarfında sözleşme imzalamak üzere Ajansa başvurmayan başvuru sahipleri destekten feragat etmiş sayılır. Bunların yerine, öngörülen toplam destek bütçesiyle sınırlı olmak koşuluyla yedek listede yer alan başvuru sahipleri için en yüksek puanlı projeden başlamak üzere yukarıda açıklanan süreç aynı şekilde işletilir.

Sözleşme aşamasında aşağıdaki belgelerin eksiksiz olarak Ajansa teslim edilmesi gerekmektedir:

- KAYS'tan İndirilen İmzalı Başvuru Formu ve Ekleri: KAYS'tan indirilen başvuru formunun imzalı ve kaşeli olarak Ajansa sunulması gerekmektedir.
- KAYS'a Yüklenen Belgeler: KAYS'a yüklenen tüm belgelerin asılları veya onaylı suretlerinin imzalı ve kaşeli bir şekilde Ajansa sunulması gerekmektedir.

- Vergi Borcu Yoktur Yazısı: borcunun bulunmadığını veya varsa borcunun yapılandırıldığını gösteren sözleşme tarihinden en fazla 15 gün önce alınmış belge, kayıt veya e-devlet üzerinden alınmış barkotlu belge veya onaylı suretleri (İlgili kurumlardan alınacak belgeler başvuru sahibinin, merkez ve tüm yasal şubeleri kapsayan, Türkiye genelinde vergi borcu bulunmadığını gösterecek şekilde düzenlenmelidir).
- SGK Borcu Yoktur Yazısı: Başvuru sahibinin Sosyal Güvenlik Kurumuna borcu ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirdiğini ve borcunun bulunmadığını veya varsa borcunun yapılandırıldığını gösteren sözleşme tarihinden en fazla 15 gün önce alınmış belge, kayıt veya e-devlet üzerinden alınmış barkotlu belge veya onaylı suretleri

Önemli Not: Sözleşme aşamasında sunulması gereken diğer belgelerin listesini içeren "Destek Sözleşmesi İmza Süreci Kılavuzu" başarılı başvuru sahiplerine sözleşme sürecinde ayrıca iletilecektir. Ajans sözleşme imzalama aşaması ve öncesinde ilave bilgi ve belge talep edebilecektir.

2.2.2. Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacak?

Başvuru süreci, ilgili Aracı Kuruluşa ve Ajansa yapılacak başvuru olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır.

Aracı Kuruluşa Başvuru

Başvuru Sahibi programın ilan tarihinden sonra TR42 Düzey 2 Bölgesi'nde (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova) faal olarak hizmet veren tüm Vakıfbank şubelerine başvurarak Kredi Uygunluk Belgesi'ni alır. Yararlanıcıların mali yönetim risk ve kapasitelerine ilişkin kredibilite değerlendirmesi, ilgili Aracı Kuruluş tarafından kendi mevzuat ve uygulamaları çerçevesinde yapılır. Başvuru belgeleri arasında, imzalı ve kaşeli "Kredi Uygunluk Yazısı" bulunmayan başvurular ön inceleme aşamasında reddedilir.

Ajansa Başvuru

Alınan Kredi Uygunluk Belgesi'nin ardından, Ajans tarafından yapılacak teknik değerlendirmeye esas teşkil eden Başvuru Formu ve Ekleri doldurulur. Potansiyel başvuru sahipleri Başvuru Formu ve Eklerini program ilanında belirtilen son kabul tarih ve saatine kadar KAYS üzerinden yapmak zorundadır. Sistem, yapılan başvurular için otomatik olarak bir başvuru kodu üretecek olup bu kod başvuru sürecindeki tüm işlemlerde kullanılacaktır.

Başvurular, www.marka.org.tr adresinden de ulaşılabilecek https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr bağlantısı üzerinden yapılmalıdır. E-devlet sistemi aracılığıyla KAYS kullanıcı adı ve şifre alınarak başvurular gerçekleştirilmelidir. KAYS üzerinden başvuru formu doldurulduktan sonra ilgili destekleyici belgeler KAYS' a yüklenecektir.

Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi'ne (KAYS) başvuru sahibi kurumu / kuruluşu temsil eden görevli, "Başvuru Sahibi Kullanıcısı" rolüyle e-devlet üzerinden kayıt yaptırır. Kayıt işlemi sırasında, Başvuru Sahibi tarafından sisteme tanımlanan elektronik posta adresine bir onay kodu gönderilir. Başvuru Sahibi elektronik sisteme ilk girişinde bu onay kodunu kullanacağından, kayıt aşamasında verilen elektronik posta adresinin doğru ve güncel olması önemlidir. Ayrıca onay kodunun gönderilmesinde sıkıntı ile karşılaşıldığında elektronik posta adresinin gereksiz (spam) kutusu kontrol edilmeli veya kayıt yaptırılan sayfada yer alan "onay kodunu yeniden gönder" butonuna tıklanmalıdır.

Kayıt işlemi tamamlandıktan sonra, proje teklifi ile ilgili elektronik sistemde talep edilen bilgilerin eksiksiz doldurulması gerekmektedir. Başvuru tamamlanmadığı sürece proje teklifi ile ilgili sisteme girilen bilgilerde güncelleme yapmak mümkündür. Proje teklifi güncelleme menüsünde yer alan "başvuru tamamla" adımı seçildikten sonra proje teklifi üzerinde herhangi bir değişiklik yapma imkânı bulunmamaktadır.

Önemli Not: Online başvuru, KAYS üzerinden üretilen Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması ile tamamlanır.

Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç beş (5) iş günü içinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden son başvuru tarihinden itibaren en geç beş (5) iş günü içerisinde Ajansın aşağıdaki adreslerinden birine teslim edilir:

T.C. DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI
Yenişehir Mahallesi Demokrasi Bulvarı No: 72/A
İzmit/KOCAELİ

KOCAELİ YATIRIM DESTEK OFİSİ GEBZE İRTİBAT BÜROSU
Gebze Ticaret Odası (6.Kat) Güzeller Mah. Kavak Cad. No:3
Gebze/KOCAELİ

SAKARYA YATIRIM DESTEK OFİSİ
Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası Sakarya Mah. No: 19
Arifiye/SAKARYA

DÜZCE YATIRIM DESTEK OFİSİ
Kültür Mah. Süleyman Kuyumcu Cad. No: 11/4
Merkez/DÜZCE

BOLU YATIRIM DESTEK OFİSİ
Bolu Ticaret ve Sanayi Odası, Borazanlar Mah. D100 Karayolu Cad. No: 42
Merkez/BOLU

YALOVA YATIRIM DESTEK OFİSİ
Rüstem Paşa Mah. Fatih Cad. Hürriyet Sok. No: 22/3
Merkez/YALOVA

2.2.3. Başvuruların Alınması İçin Son Tarih

Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Başvuruların elektronik ortamda alınması için son tarih **18.11.2022 saat 23.59'dur.** Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren **en geç beş (5) iş günü içerisinde 25.11.2022 saat 17.00'ye kadar** tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden son başvuru tarihinden itibaren en geç beş (5) iş günü içerisinde Ajansa teslim edilir.

Son başvuru saatinden sonra KAYS üzerinden tamamlanmayan ve yukarıda belirtilen tarihten sonra Doğu Marmara Kalkınma Ajansına ulaşan başvurular hiçbir koşulda değerlendirmeye alınmaz.

2.2.4. Bilgi Alma

Sorularınızı; tekliflerin alınması için belirlenen son tarihten **yirmi (20) gün** öncesine kadar, teklif çağrısının referans numarasını belirterek aşağıdaki e-posta adresine veya faks numarasına gönderebilirsiniz.

E-posta adresi : malidestek@marka.org.tr
Faks : 0 262 332 01 45

Soruların yanıtları, Ajansa ulaşma tarihinden sonra en geç on (10) gün içerisinde aşağıdaki adreste yayımlanacaktır:
www.marka.org.tr

Tüm potansiyel başvuru sahiplerine eşit davranılacak, bir başvuru sahibine sağlanan bilgi Sıkça Sorulan Sorular (SSS) aracılığıyla diğer başvuru sahiplerine de sunulacaktır. **Tüm resmi açıklamalar ve talep edilen bilgi Ajans tarafından sağlanacaktır. SSS listesinde ve başvuru rehberinde yer almayan hiçbir bilgi başvuru sahipleri ve Ajans için bağlayıcı nitelik taşımaz.**

Potansiyel başvuru sahiplerinin teknik anlamda uygunluk, ilgililik ve idari açıdan eksiksiz biçimde proje hazırlamasına katkıda bulunmaya yönelik olarak Teknik Yardım Hizmeti verilecektir.

2.2. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi

Başvurular, Ajansın gözetim ve koordinasyonunda değerlendirme komitesi tarafından incelenip değerlendirilecektir. Başvuru Sahipleri tarafından sunulan projeler aşağıda açıklanan aşama ve kriterlere göre incelenecek ve değerlendirilecektir:

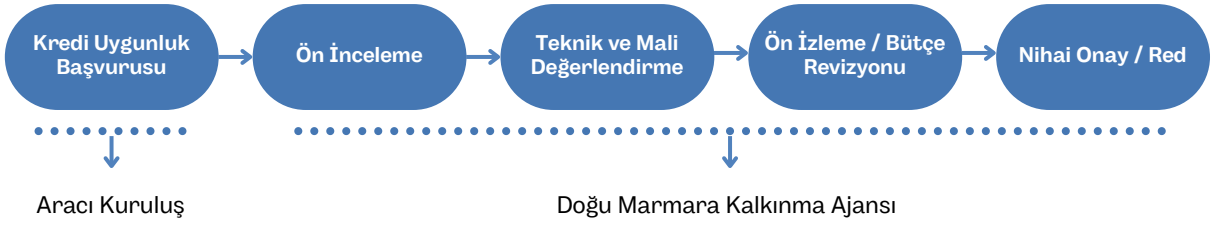

Proje başvurularının sunulması için Aracı Kuruluş onaylı Kredi Uygunluk Belgesi alınması gerekmektedir. Onaylı Kredi Uygunluk Belgesi bulunmayan başvurular Teknik ve Mali Değerlendirme aşamasına alınmayacaktır.

Değerlendirme süreci, Ajans Uzmanları tarafından gerçekleştirilen Ön İnceleme ve Değerlendirme Komitesi tarafından yürütülen Teknik ve Mali Değerlendirme olmak üzere iki temel aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar ile birlikte Ajans Genel Sekreterliği tarafından gerekli görülmesi halinde Ön İzleme ve Bütçe Revizyonu çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Süreç, Yönetim Kurulu tarafından yapılan Nihai Onay/Ret değerlendirmeleri sonucunda destek almayı hak eden projelerin belirlenmesi ile tamamlanmaktadır.

(I) Ön İnceleme

Ajans, yapılan başvurular üzerinde başvuru sahibinin ve proje konularının uygunluğu yönünden ön inceleme yapar. Ön incelemeye ilişkin hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Başvuru rehberinde belirtilen uygunluk kriterlerine uymayan başvurular reddedilir. Ayrıca bu hususların değerlendirme sürecinin herhangi bir aşamasında tespit edilmesi halinde de söz konusu projeler reddedilir, bu durumun sözleşme imzalandıktan sonra tespit edilmesi halinde ise sözleşmeler feshedilir.

b) Ajans ön inceleme ve değerlendirme sürecinde, başvuru sahibinden başvuru ve eki belgelere ilişkin olarak bilgi ve belge isteyebilir.

Yalnızca zamanında teslim edilen projeler ön incelemeye alınır. Ön inceleme aşamasında idari kontrol ve **uygunluk kontrolü** yapılır. Başvuru rehberinde belirtilen bütün uygunluk kriterlerini taşıdığı anlaşılan projeler bağımsız değerlendirme sürecine alınır.

a) İdari Kontrol

Başvurular öncelikle şekli uygunluk açısından idari kontrole tabi tutulacaktır. Bu kapsamda aşağıdaki tabloda belirtilen kriterlerin sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilir. İstenilen bilgilerden herhangi biri eksik veya yanlış ise, proje teklifi yalnızca bu esasa dayanarak reddedilebilir ve proje teklifi bu noktadan sonra artık değerlendirilmez.

Bunun dışında ajans değerlendirme sürecini etkilemeyeceğini düşündüğü belgeleri ön inceleme ve değerlendirme aşamalarının herhangi bir zamanında başvuru sahibinden talep edebilir. Bu süre içerisinde söz konusu eksikliklerin giderilememesi halinde bu başvurular teknik ve mali değerlendirme sürecine alınmaz.

Başvuru formu ve ekleri haricindeki destekleyici belgeleri eksik olan ve/veya hatalı yüklemiş olan başvuru sahiplerine 5 iş gününü geçmemek kaydıyla ek süre verilir. Başvuru Formu, Bütçe, Beklenen Finansman Kaynakları, Maliyetlerin Gerekçelendirilmesi bölümleri eksik olan ya da uygun doldurulmayan başvurular eksik evrak bildirimi yapılmaksızın elenir.

İDARİ KONTROL KRİTERLERİ					
Başvurunuzu Yapmadan Önce Aşağıdaki Koşulları Yerine Getirdiğinizi Kontrol Ediniz ve Bütün Kutucukların Doldurulduğundan Emin Olunuz	**Başvuru sahibi tarafından doldurulacaktır**		**Ajans tarafından doldurulacaktır**		
KOŞULLAR / **İDARİ KONTROL**	**Evet**	**Uygun Koşul Değil**	**Evet**	**Hayır**	**Uygun Koşul Değil**
1. Başvuru formu ve diğer başvuru ekleri (Bütçe, Beklenen Finansman Kaynakları, Maliyetlerin Gerekçelendirilmesi) elektronik sistem üzerinden eksiksiz olarak doldurulmuştur.					
2. Başvuru sahibi e-taahhütnamesi ya da ıslak imzalı taahhütnamesi uygun şekilde sunulmuştur.					
3. Başvuru Rehberinde talep edilen tüm zorunlu destekleyici belgeler eksiksiz bir şekilde sunulmuştur.					

b) Uygunluk Kontrolü

Başvuru sahibinin ve varsa ortaklarının bu rehberin ilgili bölümlerinde belirtilen ve aşağıda listelenen koşullara uygunluğu incelenir.

UYGUNLUK KONTROLÜ KRİTERLERİ					
Başvurunuzu Yapmadan Önce Aşağıdaki Koşulları Yerine Getirdiğinizi Kontrol Ediniz ve Bütün Kutucukların Doldurulduğundan Emin Olunuz	**Başvuru sahibi tarafından doldurulacaktır**		**Ajans tarafından doldurulacaktır**		
KOŞULLAR / **UYGUNLUK KONTROLÜ**	**Evet**	**Uygun Koşul Değil**	**Evet**	**Hayır**	**Uygun Koşul Değil**
I. Başvuru sahibi uygundur.					
2. Proje konusu başvuru rehberinde belirtilen kriterlere uygundur.					
3. Başvuru sahibi program ilan tarihi ya da öncesi itibariyle kurulmuştur ve faaldir.					
4. Başvuru sahibi Ajansın faaliyet gösterdiği TR42 Düzey 2 bölgesinde (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova) kayıtlıdır veya merkezleri ya da yasal şubeleri bu illerde bulunmaktadır.					
5. Proje TR42 bölgesinde uygulanacaktır.					
6. Başvuru proje süresi, proje bütçesi ve bütçe kısıtlamaları bulunan kalemler açısından rehberde belirtilen limitlere uygun hazırlanmıştır.					
7. Başvuru sahibinin kredibilitesi uygundur.					

(2) Teknik ve Mali Değerlendirme

Teklif edilen bütçe de dâhil olmak üzere başvurular, aşağıda yer alan Değerlendirme Tablosundaki kriterlere göre KAYS üzerinden Değerlendirme Komitesi tarafından Gizlilik ve Tarafsızlık Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde değerlendirilecektir. Değerlendirmede sırası ile başvuru sahibinin işletme kapasitesi, proje konusunun programın amaç ve öncelikleri ile ilgililiği, projenin destek sonrası sürdürülebilirliği ile projenin bütçe ve maliyet etkinliği göz önüne alınarak tamamlanacaktır.

Bu değerlendirmenin sonunda, altmış beş (65) ve üzerinde puan alan başvurular en yüksek puanlıdan başlayarak başarılı projeler olarak listelenir. Yapılan puanlamada, altmış beş ve daha fazla ayrıca varsa diğer eşik değerler üzerinde puan alan başvurular başarılı projeler olarak listelenir. Eşit puan alan başarılı projeler bakımından; öncelikle ilgililik bölümü için bağımsız değerlendiricilerin verdikleri puanların ortalaması; bunun da eşit olması halinde "mali ve operasyonel kapasite" bölümünden alınan puanların ortalaması en yüksek olanlar dikkate alınır. Bu hususta da eşitlik olması halinde başvuru tarihi ve saati esas alınacak daha önce yapılan başvuru üst sırada yer alır.

Genel sekreter, teknik değerlendirme sonunda başarılı olan projelerin bütçe incelemesini yapar veya yaptırır; sonrasında ise asıl ve yedek projeleri yerli malı belgesine sahip mal alımını taahhüt etmesi bakımından da inceler ya da inceletir. Bu taahhüdün revize edilmiş proje bütçesine oranı en az yüzde yirmi ise I, en az yüzde otuz ise 2, en az yüzde kırk ise 3, en az yüzde elli ise 4, yüzde yetmiş beş ve fazlası ise 5 puan projenin nihai değerlendirme puanına eklenir ve başarılı proje listesi bu sonuçlara göre yeniden oluşturulur. [3]

[3] Yerli malı belgesine sahip mal alımı taahhüdü ayrıca bir performans göstergesi olarak belirlenir ve proje sonunda bu taahhüdün gerçekleştirilmemesi halinde destek tutarının yüzde 5'inden az olmamak üzere uygulanacak ilave cezai şarta da sözleşmede yer verilir.

DEĞERLENDİRME TABLOSU	PUAN
I. MALİ VE OPERASYONEL KAPASİTE	**25**
• Başvuru sahibi proje konusu ve proje faaliyetlerine yönelik yeterli teknik bilgi ve tecrübeye sahip mi?	10
• Başvuru sahibi uygun nitelikli personel, ekipman ve proje bütçesini idare edecek bilgi, beceri ve organizasyon düzeyi açısından yeterli yönetim kapasitesine sahip mi?	10
• Başvuru sahibi ihtiyaç durumunda projeye konu yatırımın tamamlanması için gerekli finansal kaynaklara sahip mi?	5
2. İLGİLİLİK	**35**
• Proje, Program hedefleriyle önceliklerinden herhangi biri ya da birkaçı ile ne düzeyde ilgilidir? (Yüksek puan verilebilmesinin koşulu; projenin, en az bir önceliği özellikle işaret etmesi ve projenin yeşil dönüşüm, dijital dönüşüm, istihdam artışı, çevrenin korunması, sürdürülebilir kalkınma gibi alanlarda özel bir katma değer unsurunu içermesidir.	10
• Proje, başvuru rehberinde belirlenen alanlarda geliştirilmiş dijital/yeşil dönüşüm ürün, hizmet ve teknolojilerinin üretimine yönelik altyapıların güçlendirilmesi, ticarileştirilmesi ve ihracatına yönelik bileşenler içermekte midir?	10
• **a)** Proje konusu ürün, hedef grubunda bulunan sektör ve firmaların ihtiyaçlarıyla ne ölçüde ilgilidir? (Teknoloji üreticisi firmaların başvurularının değerlendirilmesinde kullanılacak kriter) • **b)** Proje, firmanın tespit edilen dijital/yeşil dönüşüm ihtiyaçlarının karşılanmasıyla ne ölçüde ilgilidir? (Teknoloji kullanıcısı firmaların başvurularının değerlendirilmesinde kullanılacak kriter)	8
• Projeye konu yatırıma yönelik fizibilite/ön fizibilite/ihtiyaç analizi/etüt çalışması yapılmış mı? Yapılmışsa çalışma sonuçları ihtiyaç tespitini ne ölçüde güçlendiriyor?	3
• Proje genç (18-30 yaş) istihdamına katkı sağlıyor mu?	4
3. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	**25**
• Proje somut katma değer unsurları içermekte midir? (Etkilenen işletme sayısı, faaliyetin bölgesel önemi, geçici/kalıcı oluşturulan istihdam, ihracat, ithalat, rekabetçilik, teşvik edilen yeni sermaye yatırımları, bölgenin genel ekonomik ortamında sağlanan gelişmeler vb. dâhil olmak üzere)	6
• Proje potansiyel çarpan etkileri içermekte midir? (Proje sonuçlarının yinelenmesi ve daha geniş alanları etkilemesi ile bilgi ve iyi uygulamaların yayılması dahil olmak üzere, içinde bulunduğu sektöre veya bağlantılı sektörlere ne düzeyde olumlu etkisi olacaktır?)	7

• Teklif edilen projenin beklenen sonuçları sürdürülebilir mi?
  ◦ Mali açıdan (destek sona erdikten sonra faaliyetler nasıl finanse edilecek?)
  ◦ Kurumsal açıdan (faaliyetlerin devam ettirilmesine imkân tanıyan yapılar proje sonunda da devam edecek mi? Projenin sonuçları yerel olarak sahiplenilecek mi?)
  ◦ Proje sürdürülebilir kalkınmaya ve çevrenin korunmasına itibar gösteriyor mu?
	7

• Proje kapsamında gerçekleştirilecek yatırım sonucu ortaya çıkacak ürün veya hizmetin piyasada talep gördüğü veya sipariş edildiğine ilişkin belgeler sunulmuş mu? Sunulan belgeler projenin sürdürülebilirliğini ne ölçüde destekliyor?	5
4. BÜTÇE ve MALİYET ETKİNLİĞİ	**15**
• Tahmini maliyetler ile beklenen sonuçlar arasındaki oran yeterli mi?	10
• Yapılması öngörülen harcamalar projenin uygulanması için gerekli mi?	5
EN YÜKSEK TOPLAM PUAN	**100**

2.4. Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi

2.4.I. Bildirimin İçeriği

Başvuru sahiplerine, başvurularının sonucuna ilişkin durum yazılı olarak bildirilecektir. Başvurunun reddedilmesi veya destek verilmemesi kararı, aşağıda belirtilen gerekçelere dayandırılacaktır:

- Taahhütname, son teslim tarihinden sonra alınmıştır.
- Başvuru eksiktir veya belirtilen idari ve/veya uygunluk koşullarını sağlamamaktadır.
- Başvuru sahibi uygun değildir.
- Başvuru sahibinin kredibilitesi uygun değildir.
- Proje uygun değildir. (örneğin teklif edilen projenin program kapsamında olmaması, teklifin izin verilen azami süreyi aşması, talep edilen katkının izin verilen azami katkıdan daha fazla olması vb.)
- Talep edilen destekleyici belgelerin biri ya da birkaçı belirtilen son tarihten önce teslim edilmemiştir.
- Proje, konuyla yeterince ilgili değildir.
- Başvuru sahibinin mali ve işletme kapasitesi yeterli değildir.
- Proje, teknik ve mali açıdan, seçilmiş olan diğer projelere göre daha az puan almıştır.
- Yapılan ön izleme ziyareti ve değerlendirmelerde risk bulguları tespit edilmiştir.
- Yönetim Kurulu'nun değerlendirmenin tarafsızlığı ve tutarlılığını, projelerin birbirleriyle tamamlayıcılığını ya da bölgenin mekânsal ve sektörel önceliklerini dikkate alarak yaptığı nihai değerlendirme neticesinde uygun bulunmamıştır.

Önemli Not: Ajansın bir başvuruyu reddetme ya da destek vermeme kararı nihaidir.

2.4.2. Öngörülen Zaman Çizelgesi

Değerlendirme sonuçları hakkında başvuru sahiplerini bilgilendirmek için Ajansın planladığı tarih 3I.I2.2022'dir. Bu tarih kesin olmayıp, proje sayısı, onay süreçleri ve diğer etkenlere göre değişebilecektir.

2.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları

Verilecek destek miktarı ve uygulamaya ilişkin ilke ve kurallar, başvuru sahibi ile Ajans arasında imzalanacak bir sözleşmeye bağlanır. Başvuru sahipleri, desteklenmesine karar verilen projelerin Ajans tarafından ilan edilmesinden itibaren yazılı bildirimi beklemeksizin on beş (I5) iş günü içinde söz konusu belgeleri ajansa teslim eder. Süresi içerisinde söz konusu belgeleri teslim etmeyen başvuru sahipleri ile sözleşme imzalanmaz.

Sözleşme imzalanmadan önce Ajans, gerektiğinde başvuru sahibinden ek bilgi ve belge isteyebilir. Sözleşmeler, gerekli belgelerin temininden sonra başvuru sahiplerine beş (5) iş günü içinde elektronik ortamda yapılacak bildirimi müteakip en geç on (I0) iş günü içinde imzalanır. Bu süre zarfında sözleşme imzalamak üzere Ajansa başvurmayan başvuru sahipleri söz konusu destekten feragat etmiş sayılır. Bunların yerine, öngörülen toplam destek bütçesiyle sınırlı olmak koşuluyla yedek listede yer alan başvuru sahipleri en yüksek puanlı projeden başlamak üzere sözleşme imzalamaya davet edilir.

Destekten feragat edenler ve sözleşme imzalanmayacak başvuru sahipleri ile program bütçesinden arta kalan tutar karşılığında, öngörülen toplam destek bütçesiyle sınırlı olmak koşuluyla, Yedek listeden davet usulü bakımından da yukarıdaki hükümler aynen uygulanır.

Sözleşme özellikle aşağıda belirtilen hakları ve yükümlülükleri düzenler:

Kesin Destek Tutarı: Azami destek tutarı sözleşmede belirtilecektir. Bu tutar, tahminlere dayalı bir şekilde hazırlanan bütçe çerçevesinde belirlenecektir. Kesin destek tutarı, proje sona erdiğinde ve nihai rapor sunulduğunda kesinlik kazanacaktır.

Mali destek hiçbir koşulda sözleşmede belirtilen tutarı geçemez, sözleşme tutarını aşan ek ödeme yapılamaz ve yararlanıcı tarafından aynı sözleşme kapsamında ek destek talebinde bulunulamaz. Proje uygulama döneminde, değişen piyasa koşulları nedeniyle proje kapsamındaki gerçekleşmelerin proje bütçesindeki rakamlardan yüksek çıkması halinde artan değer mali destek yararlanıcısı tarafından karşılanması kaydıyla, Ajans tarafından uygun maliyet olarak değerlendirilebilir.

Hedeflerin Gerçekleştirilememesi: Yararlanıcının sözleşme koşullarını yerine getirmemesi halinde Ajans destek tutarını azaltabilir ve/veya o zamana kadar ödenen tutarların tamamen ya da kısmen geri ödenmesini talep edebilir. Ayrıca desteklenen proje veya faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekânlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir.

Sözleşmenin Değiştirilmesi: Yararlanıcıların projelerini, Ajans ile imzaladıkları sözleşme hükümleri doğrultusunda uygulamaları esastır. Ancak sözleşmenin imzalanmasından sonra projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek önceden öngörülemeyen ve beklenmeyen durum yahut Yönetmeliğin 45. maddesinde belirtilen mücbir sebepler söz konusu ise sözleşme tarafların mutabakatı ile projenin son ayı hariç uygulamanın herhangi bir safhasında değiştirilebilir. Sözleşme bildirim mektubu veya zeyilname olmak üzere iki yolla değiştirilebilir. Projelere ilişkin her türlü değişiklik Proje Uygulama Rehberi'nde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Ajans tarafından değerlendirilir.

Raporlar: Yararlanıcılar, uygulama sürecinde, projede kaydedilen ilerleme ve gerçekleşmeleri içeren raporlar sunmak zorundadır. Bunlar; sözleşmede belirtilen dönemlerde sunulacak ara raporlar ve proje faaliyetlerinin tamamlanmasını takiben sunulacak nihai rapor ile projenin etkilerinin değerlendirilebilmesi amacıyla sunulacak proje sonrası değerlendirme raporundan oluşmaktadır. Ayrıca Ajans, yararlanıcıdan ilave bilgi ve belge talebinde bulunabilir.

Ödemeler: Ajansın Yararlanıcıya yapacağı ödemeler aşağıda belirtilen esaslar çerçevesinde gerçekleştirilecektir:

- Kullandırılacak kredi, yararlanıcının ilgili aracı kuruluş nezdindeki proje özel hesabına, destek sözleşmesinin yürürlük tarihinden itibaren 10 günlük süre içinde defaten aktarılır.
- Proje özel hesabına aktarılan tutar aracı kuruluş ile yapılan protokol gereği 7 gün hesapta bekledikten sonra ancak Ajans tarafından blokaj çözme onayı verilmesi durumunda harcanmak üzere blokeli olarak hesapta tutulur.
- Sağlanan kredi tamamen harcanana kadar, proje hesabının bakiyesi proje özel hesabına bağlı ve gelir getirici bir hesapta, bu kapsamda elde edilen bütün getiri ve haklar Ajansa ait olacak şekilde değerlendirilir.
- Yararlanıcı tarafından yüklenicilere yapılacak ödemeler proje süresi içerisinde gerçekleştirilebilecektir. Bu kapsamda, yararlanıcıların ilgili ödemeye ilişkin tevsik edici belgeleri ödeme gününden en az 5 iş günü öncesinde ilgili aracı kuruluşa sunması gerekmektedir.

Geri Ödemeler: Yararlanıcının kullanmış olduğu kredinin geri ödemesi aşağıda belirtilen esaslar çerçevesinde yapılır:

- Geri ödeme tutarı, Yararlanıcı tarafından sunulan nihai raporun değerlendirilmesi neticesinde uygun maliyet toplamının tespiti ile belirlenir. Aylık taksitler ise toplam uygun maliyetin 24'e bölünmesi ile elde edilir.
- Aylık taksitlerin ilkinin geri ödemesi, Ajans desteğinin proje özel hesabına bağlı gelir getirici hesaba aktarılmasını müteakip altıncı ayın tamamlanmasından sonraki iş günü yapılır. Diğer taksitler ise en geç takip eden ayların aynı gününde yapılır. Taksit ödeme son gününün işgünü olmayan bir güne rastlaması durumunda bir sonraki iş günü son ödeme tarihidir.
- Vadesi gelen bir taksit ödemesi için süreç aşağıdaki gibi işletilir;
  a. Yararlanıcının Bankadaki tanımlı hesabına vadesi gelmeden önce ilgili taksit tutarını Ajans'a otomatik transfer edilmek üzere yatırması
  b. Vadesi gelen ve Yararlanıcı tarafından yatırılmayan taksit tutarı için Banka tarafından tanımlanan kredi limitinden Ajans'a yatırılacak tutarın tahsil edilmesi (kredi limitinden karşılanarak Yararlanıcı namına Ajans'a yapılacak ödemeler için Yararlanıcıya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ilan edilen Ek Hesap faizi oranında aracı kuruluş tarafından maliyetlendirme yapılacaktır)
  c. Ödemesi yapılan taksit tutarının Banka tarafından Ajans hesaplarına transferi
- Ajans tarafından sağlanan kredinin herhangi bir şekilde kullanılmaması ve/veya yapılan bir harcamanın Ajans tarafından uygun maliyet olarak değerlendirilmemesi durumunda sözleşmedeki cezai hükümler saklı kalmak kaydıyla desteğin geri alınmasına ilişkin süreçler yürütülür. Nihai raporun onaylanmasının ardından kesinleşen uygun maliyetler çerçevesinde geri ödeme planı kalan taksitlere eşit yansıtılacak şekilde revize edilir.

Projeye Ait Kayıtlar: Yararlanıcı, proje uygulanmasına dair tüm hesap ve kayıtları şeffaf bir şekilde tutmakla yükümlüdür. Bu kayıtlar proje uygulaması son erdikten sonra beş (5) yıl süreyle saklanmalıdır.

Denetim: Gerektiğinde yapılacak denetimler sırasında yararlanıcı, proje uygulama ve yönetim yerlerine erişimi zorlaştırmamak yahut engellememek ve talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi görevli personele zamanında sunmak zorundadır. Sözleşme hükümleri, Ajans tarafından hem kayıtlar üzerinde hem de yerinde yapılabilecek denetimlere olanak tanıyacaktır.

Tanıtım ve Görünürlük: Yararlanıcılar, ortakları ve alt yükleniciler, hizmet, mal alımı ve yapım işleri faaliyetlerinde ajansın sağladığı mali desteği ve T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın genel koordinasyonunu görünür kılmak ve tanıtmak için, ajansın internet sitesinde (www.marka.org.tr) yayınlanan "tanıtım ve görünürlük rehberine" uygun olarak gerekli önlemleri alır.

Satın Alma İşlemleri: Program kapsamında yararlanıcılar tarafından yürütülecek projelerin satın alma usulleri konusunda Proje Uygulama Rehberi hükümleri uygulanmaz. Proje kapsamında yapılacak tüm satın almalar Yararlanıcı tarafından gerçekleştirilecek olup her halükarda oluşan maliyetler piyasa koşullarına uygun olmalıdır.

Proje ile Sağlanan Tesis ve Ekipmanların Mülkiyeti: Yürütülen programlar kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti ve bunlar üzerindeki fikri mülkiyet hakları yararlanıcıya aittir. Yararlanıcının, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin, genel sekreterin gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın proje süresince ve projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle üzerinde üçüncü kişi lehine ayni ya da şahsi hak tesis edemeyeceği ve projede belirtilen iş yeri dışında kullanamayacağı, aksi halde destek miktarının iki katı tutarında ajansa tazminat ödeyeceği hususu sözleşmede yer alır.

2.6. Performans Göstergeleri

Proje Düzeyi Performans Göstergeleri

Proje düzeyinde belirlenecek performans göstergelerinin proje amacı ve faaliyetleriyle uyumlu ve tutarlı olması gerekmektedir. Başvuru sahipleri başvuru formunda ve MANTIKSAL ÇERÇEVEDE yer alan ve projenin başarısını ölçmede başvurulacak performans göstergelerini belirlerken, Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi'ndeki (KAYS) performans göstergeleri arasından projelerine uygun olanları kullanmak durumundadır.
Aşağıdaki göstergeler bu programın amaç ve hedefleri ile doğrudan ilişkilidir. Dolayısıyla, Ajansa sunulacak projeler kapsamında faaliyet planlamasının bu göstergelere katkı sağlayacak şekilde yapılması önemle tavsiye edilir. Desteklenecek projelerin tamamlanmasıyla birlikte Ajans tarafından başvuru sahibince belirlenen performans göstergelerine ulaşılıp ulaşılmadığının kontrolü yapılacaktır. Tüm projelerin tamamlanmasını müteakip, proje göstergeleri bir araya getirilerek programın performans göstergelerinin oluşturulmasında kullanılacaktır.

No	Kod	Gösterge	Birim
1	G1	Sürekli İstihdam	Kişi
2	G2	Geçici İstihdam	Kişi
3	G5	İstihdam Edilen Genç Sayısı	Kişi
4	A11	Atık Su Arıtım Kapasitesi	Metreküp
5	A12	Atık Su Arıtımı İçin Yapılan Harcama	TL
6	A42	Isı geri kazanım teknolojileri ile ilgili yatırım tutarı	TL
7	A30	Geri Dönüşümü Sağlanan Atık Miktarı	kg, m3, ton
8	A39	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarıyla Üretilen Elektrik Neticesinde Tasarruf Edilen Fosil Kaynaklı Elektrik Enerjisi	kwh
9	A44	Engellenen Katı Tıbbi Atık, Tehlikeli Atık, Ambalaj Atığı vb.) Atık Miktarı	Ton
10	A45	Engellenen Sıvı Atık Endüstriyel Atıksu vb. Miktarı	m3

No	Kod	Gösterge	Birim
11	A46	Engellenen Gaz Emisyonu (So2, Nox, Co, Co2, O3, Hc, Pm vb.) Miktarı	µ/m3
12	A48	Tasarruf Edilen Su Miktarı	m3/yıl
13	A49	Tasarruf Edilen Elektrik Enerjisi Miktarı	kWh/yıl
14	A50	Tasarruf Edilen Doğalgaz Miktarı	m3/yıl
15	A51	Tasarruf Edilen Hammadde Miktarı	Ton/yıl
16	A52	Tasarruf Edilen Kimyasal Madde Miktarı	Ton/yıl
17	A59	Azaltılan Atık Ürün Miktarı	kg, m3, ton
18	A73	Atık Isı ve Suyun Geri Dönüşümü İle Sağlanan Enerji Miktarı	kwh
19	K1	Toplam Üretim Değeri	TL
20	K2	Yurt İçi Satış Tutarı	TL
21	K3	Yurt Dışı Satış Tutarı	TL
22	K6	Üretim Kapasitesi	Adet, Ton, Metreküp
23	K7	Üretim Miktarı	Adet, Ton, Metreküp
24	K8	Makine Sayısı	Adet
25	K9	Yerli Makine Sayısı	Adet

No	Kod	Gösterge	Birim
26	KI0	İthal Makine Sayısı	Adet
27	KII	Üretim Hattı Sayısı	Adet
28	KI2	Yeni Makine Harcamaları	TL
29	KI3	Yerli Makine Harcamaları	TL
30	KI4	İthal Makine Harcamaları	TL
3I	KI5	Müşteri Sayısı	Adet
32	KI6	Yurtdışı Müşteri Sayısı	Adet
33	KI7	İhracat Yapılan Ülke Sayısı	Adet
34	KI8	Ürün Çeşidi Sayısı	Adet
35	KI9	Yenilikçi Ürün Çeşidi Sayısı	Adet
36	K38	Kurulan/Geliştirilen Ar-Ge/Ür-Ge Merkezi Sayısı	Adet
37	K42	Geri Dönüşüm Teknolojilerine Yapılan Yatırım Tutarı	TL
38	K5I	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	Adet
39	K52	Çevre Dostu Ürün Sayısı	Adet
40	K54	Atıktan Elde Edilen Ürün Sayısı	Adet
4I	K55	Atıktan Elde Edilen Ürün Miktarı	Ton

No	Kod	Gösterge	Birim
41	K55	Atıktan Elde Edilen Ürün Miktarı	Ton
42	K60	Kurulan ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Sayısı	Adet
43	K62	Modernizasyonu Sağlanan Üretim Hattı Sayısı	Adet
44	K63	Verimlilik Artışı	%
45	K69	Uygulanan Kaynak Verimliliği Artırıcı Proje Sayısı	Adet
46	K70	Yıllık Toplam Yakıt Tasarrufu Miktarı	TEP
47	K80	Alınan Yerli Ürün Belgesi Sayısı	Adet
48	K84	Kullanılmaya Başlanan Yerli ERP/MRP Yazılımı	Adet
49	K88	Birim Üretim Maliyetlerinde Azalma Oranı	%
50	K91	Yalın Üretim Süreci Uygulaması	Adet
51	K92	Kurulan Dijital Ürün Takip Sistemi Sayısı	Adet

Program Düzeyi Performans Göstergeleri

Ajans, programın tamamlanmasının ardından etki değerlendirmesi yapmak amacıyla proje düzeyinde performans göstergelerine bir araya getirilerek program performans göstergeleri oluşturulacaktır. Dolayısıyla program performansı belirlenirken kullanılacak göstergeler proje düzeyi göstergelerle aynı olacaktır.

EKLER

Başvuru sırasında sunulması gereken destekleyici belgelerin hazırlığında aşağıda sunulan şablonlara uygun olarak hazırlanması gerekmektedir.

EK I: Proje Bilgi Formu için **tıklayınız.**
EK 2: Başvuru Sahibi Beyannamesi için **tıklayınız.**

MARKA

DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI

T.C. DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI
YENİŞEHİR MAHALLESİ DEMOKRASİ BULVARI NO:72/A 41050
İZMİT / KOCAELİ

KOCAELİ YATIRIM DESTEK OFİSİ - GEBZE İRTİBAT BÜROSU
Gebze Ticaret Odası (6.kat)
Güzeller Mah. Kavak Cad. No: 3
GEBZE / KOCAELİ

SAKARYA YATIRIM DESTEK OFİSİ
Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası Sakarya Mah. No: 19
ARİFİYE / SAKARYA

DÜZCE YATIRIM DESTEK OFİSİ
Kültür Mah. Süleyman Kuyumcu Cad. No: 11/4
MERKEZ / DÜZCE

BOLU YATIRIM DESTEK OFİSİ
Bolu Ticaret ve Sanayi Odası
Borazanlar Mah. D100 Karayolu Cad. No: 42
MERKEZ / BOLU

YALOVA YATIRIM DESTEK OFİSİ
Rüstem Paşa Mah. Fatih Cad. Hürriyet Sok. No: 22/3
MERKEZ / YALOVA

TELEFON
0(262) 332 01 44

FAKS
0(262) 332 01 44